

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 218. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 20-го вересня 1939. No. 218. Jersey City, N. J., Wednesday, September 20, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Фак. „Свобода“: Вільям 4-0237. — Фак. У. Н. Соколу: Вільям 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СОВЕТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ У ВАШИНГ-ТОНІ АГРЕСІЮ

ВАШИНГТОН. — Советський амбасадор у Вашингтоні вніс на руки уряду заяву, що Совети не повинні супроти Польщі агресії, вступаючи на польську територію. Бо коли советські війська вступають на польську територію — Польщі, як окремої держави, вже не було. А Совети мусіли рятувати національні меншини.

Проте департамент стейт-пілно студіює цей советський наїзд і небавом у тій справі забере офіційне становище. Коли уряд знайде, що Совети таки поповнили агресію, то до Советів буде примінені неутральностейний закон, як до воюючого краю, і то в далеко гострішій формі, ніж, наприклад, до Англії або Франції.

ПОМЕР КАРЛО ШВАБ.

НЮ ЙОРК. — Тут помер у своїм мешканні відомий американський промисловець, король сталі, Карло Шваб. Він був президентом і головним шероуцем „Бетлегем Стіл Корпорейшен“. Шваб дорожив величезного майна сам. У 1905 році померла йому жінка, яку він дуже любив. Відтоді Шваб покинув свої прекрасні резиденції, які він мав на Риверсайд Драйві в Ню Йорку, в Лорето, Па., та в Бетлегем, Па., а перенісся жити до найменшого апартаменту при Парк Евені в Ню Йорку. Від смерті жінки він стравав охоту втішатись багатствами. Жив скромно і кажуть, що в однім плащі ходив 14 літ. Проте не затрачував гумору, а свій смуток старався заховати перед людьми. Цього року він поїхав до Європи і там захорів. Привезли його пару тижнів тому на ношах до дому, де він помер. Мав 77 літ.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПРОСИВ РЕПУБЛІКАНСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ НА НАРАДИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт запросив на наради до себе двох номінальних провідників Республіканської Партії, Алфреда Лендона і Френка Накса. Перший був в останніх виборах кандидатом на президента, а другий на заступника. Президент Рузвельт у той спосіб хоче нарадитись у справі зміни неутральностейного закону з усіми провідниками, без огляду на їх партійну приналежність. Президент навіть зазначив, що в справах американської неутральності він бажав би, щоб американці забули свою партійність і виступали солідарно. До Лендона і Накса президент звертався як до „національних провідників“, а не провідників Республіканської Партії.

ЗАКУПНА ДЛЯ ФРАНЦІЇ ЧЕРЕЗ ФРАНЦУЗЬКУ АМБАСАДУ.

ВАШИНГТОН. — Радник французької амбасаді, Моріс Гаро-Домбаст, публічно заявив, що всі військові закупки для Франції будуть полагатись через французьку амбасаду, а не через приватні чинники.

ОСЬ ЯКА „ЛІГА МИРУ І ДЕМОКРАТІЇ“.

НЮ ЙОРК. — Нюйорська „Ліга миру і демократії“, якій давно закидувано, що вона має на увазі не мир і не демократію, тільки ширення комунізму в Америці, тепер заявила, що вона одобрює „порозуміння“ Гітлера і Сталіна відносно агресії на західно-українські землі. Ця „Ліга“ в отвертій заяві сказала, що вона гостро натаврувалаб уське порозуміння з фашистськими країнами, але недавній договір Гітлера і Сталіна, це... не є ніякий договір.

БОРА ПРО ВІЙНУ.

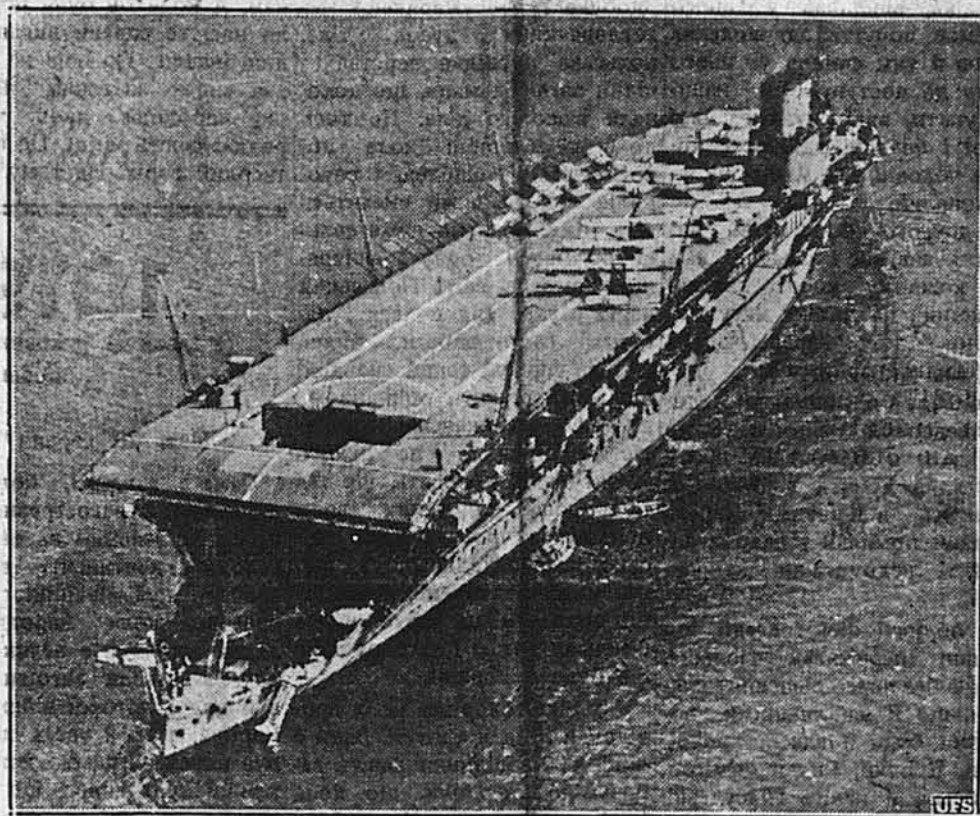
ВАШИНГТОН. — Сенатор Бора, який є за цілковиту ізоляцію Америки від Європи, сказав журналістам, що та ціла війна в Європі, головної легкості Англії і Франції супроти німців на заході, що дало змогу в короткому часі роздавити Польщу, виглядає для нього дивно. Він сказав, що є тепер деяка можливість, що війна закінчиться скоро, бо Англія і Франція переконаються, що Німеччина в комбінації з Советами це завеликий кусок до згризнення.

ЛОРД ТВІДСМУР ПРО ВІЙНУ.

ОТАВА. — Генеральний губернатор Канади, лорд Твідсмур, заявив перед канадським парламентом, що теперішня хвилина для Британської Імперії дуже важка. Подібна до тої, що була в часі наполеонських війн. Тоді Наполеон підбив майже цілу Європу, а Англія стояла майже осамітненою. Проте вона вистояла продовжувала війну з Наполеоном, аж доки його не поконала.

ПОЛЬЩА ЗНОВ ПОВСТАНЕ — КАЖЕ ПОТОЦЬКИЙ.

НЮ ЙОРК. — Польський амбасадор граф Потоцький вилетів на зібранні делегатів товариств польських жидів промову, в якій сказав, що хоч деякі між поляками і жиди виринали ріжниця, інспіровані зза границі, або економічними труднощами, то проте в обличчі дійсної небезпеки жиди і поляки все лучились разом. Він заповідав, що Польща знов повстане.

ЗАТОПЛЕННЯ ВОЄННОГО КОРАБЛЯ ДЛЯ ВОЖЕННЯ ЛІТАКІВ.

Першу більшу перемогу проти англійської флотії мала флотія німецька, коли підводний човен торпедував і затопив „Корейджес“, британський корабель до вожання літаків.

ПОЛЬСЬКІ ПІВКОЛЬОНІ В ЯРОСЛАВЩИНІ.

В останніх днях відкрили поляки 6 літніх півкольоній у ярославському повіті для 180 дітей.

НОВИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ОРГАН.

У Львові почав виходити новий український мистецький орган під назвою „Мистецтво і Культура“. Видає його мистецько-історичний семінар Богословської Академії. Журнал призначений для дослідів над історією українського мистецтва і культури, як у минулому так і в сучасному.

ФРЕСКИ З 11-ГО ВІКУ В СОФІЙСЬКОМУ СОБОРІ У КІЄВІ.

Недавно група майстрів Третьяківської Галерії відкрила у київському Софійському Соборі під написами дуже цінні фрески з 11-го віку. — Тепер та сама група відновлює московську грузинську церкву. І тут викрили цінний малюнок кисти славного маляря Симона Ушакова.

ЗГІНУВ ПІДЧАС КОПАННЯ ГРОБУ.

У селі Шнирові, брідського повіту, підчас копання гробу згинув гробар Т. Приймак. Його розчавив нагробник, під який він підкопався.

СМЕРТЬ 7 ОСІБ ВІД НЕСВІЖОЇ СТУДЕНИНИ.

На ярмарку в Яворові багато селян з околиць сіл купували студенину в одного з м'ясарів, який продав їм на прилавок на торговині. Звівши цю студенину, багато осіб з сіл: Семирівки, Віжомлі, Брухналя, Нагачева та Скла важко занедужали з проявами затруєння. Зпокиж 20 осіб померло вже 7. Невиключене, що число жертв збільшиться. Слідчий відділ воевідської команди поліції і повітової команди поліції веде енергійне слідство, щоб викрити м'ясара, який продав студенину впрому, що від неї занедужало так багато осіб.

НОВИЙ ПРОФЕСОР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ У КАРЛОВІЙ УНІВЕРСИТЕТІ У ПРАГІ.

Перед кількома днями габілітувався і по вакаціях обіймає катедру української мови та літератури у чеській університеті як доцент д-р Іван Паникевич, професор гімназії в Ужгороді, опісля директор гімназії в Перемишлі. Кілька років був професором української мови і літератури д-р Олександр Колеса, який перед двома роками перейшов на емеритурі.

СКІЛЬКИ ФРАНЦІЯ ВИДАЄ НА БЕЗРОБІТНИХ ЧУЖИНЦІВ.

В департаменті Сени було 31. березня ц. р. 16,566 чужинців безробітних, на яких видавали денно 196,406 франків і 49 сантимів. Тепер ці підмоги трохи обнижені, але все ще доходять до 175,000 денно, 5,250,000 франків місячно, 65,000,000 річно. Міністерство кольоній обчислило, що поселення в одній чужинцевій родині в кольоніях вимагає 8 тисяч франків на кошти переїзду, допомоги і т. д. Отже за річну суму на відмогу можна би було вивезти до кольоній майже 800 родин чужинців та забезпечити їм життя.

ПІСОК ПРИСИПАВ 5-РО ДІТЕЙ.

На пісковику в Луцьку при вулиці Рівенській осунулася піскава стіна та присипала 5-ро дітей. З піску видобули двох мертвих хлопців, а саме 5-літнього Ст. Півоварського та його ровесника В. Громковського. Троє дітей вдалося врятувати.

ГОЛОД У СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

У винницькій округі в Україні вибух на переднівку голод. Населення із сіл втікає масово до міст. У зв'язку з тим комісар винницької округи, Шаблійський, видав розпорядок протиділяння цьому явищу. Як виглядатиме це „протиділяння“, знаємо...

УЖЕ ПОДІЇЛИ.

У Бересті Литовському, тому історичному місті, відомому так добре з берестяного миру в 1918 році, зішлись німецькі війська з советськими, а їх командування накреслили лінію, яка ділитиме тимчасово обидві армії. Вона буде тягнутись від Східних Прус через Білосток, Бересть Литовський, Володимир Волинський і Львів аж до Карпатської України, до того місця в Карпатах, де Словаччина граничить з Карпатською Україною, що є тепер під Мадяриною.

БОЛГАРСЬКО - СЕРБСЬКА КУЛЬТУРНА СПІВПРАЦЯ.

В Београді відкрили першу виставу болгарської книжки. Того самого дня відкрили в Софії виставу югославської книжки.

ЗАЛІЗНИЦЯ КОЛОМІЯ—КОСІВ—КУТИ.

Ходять чутки, що міністерство комунікацій дістало аліянський проект будови нового залізничного шляху, що получить Коломию з Косовом і Кутами. Згідно з проектом, новий залізничний шлях має йти з Коломиї через громади Микитинці і Пістинь до Косова і звідти до Кут, де вже є залізничний двірць транзитної залізничної, що йде з Румунії через Снятин до Кут.

БУРЕВІЙ ІЗ ГРАДОМ.

Буревій з градом і громами перейшов над Надвірною і заподіяв великі шкоди. Град величини курячого яйця понизив зовсім збіжжя, садівину і повивбив багато шиб у місті. Від грому згоріли два господарські будинки в Надвірній. Крім того грим поразив 32-літнього Степана Свідрука. Буревій понизив теж телефонічні та електричні проводи. Матеріальні шкоди годі покищо обчислити. — Над селами Покропивна та Домаморич, Тернопіль, перейшла теж буря з градом і понизила збіжжя на 30 проц. В Покропивній град вибив кільканадцять шиб.

СОВЕТИ ПОСУВАЮТЬСЯ В ГЛИБ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

МОСКВА. — Комунікат советського генерально штабу подає, що советські війська заняли Красне і прямують у сторону Львова. Далі заняли на Волині місто Луцьк і залізничний вузол Сарни, а в Галичині заняли вже Бучач, Галич і Станіславів.

НАФТОВИЙ ТЕРЕН У РУКАХ НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — Німецьке командування повідомляє, що німецькі війська заняли в Галичині місто Дрогобич, осередок нафтового промислу. Виходить, що галицькі нафтові терени остануться покищо під німецькою контролею.

У ВІЛЬНІ СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА.

МОСКВА. — Давня литовська столиця Вільно витала, як подає советський військовий комунікат, советських жовнів як „визвольників“ зпід польського ярма. Мабуть прийде до того, що Совети віддадуть те місто Литві. Комунікат каже, що советську армію вітають також дуже радо і білоруси. Зате польські „поміщики“ втікають.

МЕНШИНИ В ПОЛЬСЬКІЙ АРМІЇ.

РИМ. — Американський кореспондент подає про те, що подають італійські військові кореспонденти з польсько-німецького фронту. Кажуть, що положення поляків тепер трагічне, бо ніде-німа ніякого порядку. Кореспондент був між польськими полоненими. Тих, що є німцями, нацисти відмежовують і дають до інших таборів. Ті жовні зараз вертаються додому чи йти до дальшої воєнної служби по стороні Німеччини. Полонені з східних земель, себто українці й білоруси, раді, що дістались до неволі та що їх землі звільнені з польського гнету. Ті полонені, як описує кореспондент, були цілком обдерті, в лахміттях, брудні, повні нужи. Але й у тому нужденному становищі задержували національну гідність. Вже те, щоб держати в однім бойовім ряді оті незадоволені народи, українців, білорусів і жидів, було глупотою.

НІБИ НІМЦІ НЕ ЗНАЛИ.

МОСКВА. — Американський кореспондент з Москви подає, що Совети заскочили Німеччину своїм наступом на західно-українські й білоруські землі. Німці мусіли отже ніби „зробити добру міну“ і погодитись.

ЩО БУДЕ З ПОЛЬЩЕЮ?

ЛОНДОН. — Велика Британія, Франція і Польща не виводили Советам війни, хоч Англія називає військові операції на українських і білоруських землях, що були під Польщею, як напад на Польщу. Але запевняють Польщу і світ, що будуть далі боротись аж до „переможного кінця“, себто до цілковитого знищення нацизму і повалення Гітлера. Для Англії Польща діє існує, а її репрезентує польський уряд, який знайде притулок мабуть у Франції, звідки продовжатиме далі боротьбу. Цілий польський уряд, як також маршал Сміглі-Ридз з військовим штабом, уже покинули Польщу і є в Румунії, куди вивезли і кілька вагонів золота.

ЩО БУДЕ З ЗАХІДНОЮ УКРАЇНОЮ?

МОСКВА. — Советські газети пишуть про поділ Польщі, а в одночас і згадують за те, що буде з „визволеними народами“, себто з українцями і білорусами, що були досі під Польщею. Виходить, що Совети не будуть зараз заводити советського ладу, себто такого, як є тепер у Советях. Ці території будуть „під контролею“, подібною до тої, під якою є Зовнішня Монголія. Земля буде мабуть розділена, але покищо не буде соціалізації засобів продукції та знищення приватної торгівлі. Зате буде поширена советська наука. Американський кореспондент подає, що, як кажуть поляки, на тих землях є повно імігрантів з Великої України, що працювали проти Советів. Ті зараз упадуть жертвою, якщо їх не врятують німці. Кореспондент подає далі, що всюди в Советях зааранжовано мітинги, на яких розповідається про терпіння українців і білорусів під Польщею. Кореспондент стверджує, що хоч ті мітинги мають урядовий характер, то правдою є, що українці в Польщі дуже натерпілись і ставили довго Польщі опір, то може тепер дійсно переконали, що кожна зміна не може бути гіршою від того, що їм доводилось переживати.

ОСТАННІ ЗНУЩАННЯ.

МОСКВА. — Советське радіо подає, що польська влада навіть при відступі тероризує українське населення. Забрала 80 українських провідників як закладників. Поляки знищили багато українського майна у Львові, а українці були змушені боронитись перед поляками на вулицях зо зброєю в руках.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post-Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Канаді-належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: „SVOBODA“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАЛІЩИКИ

Хто знає рідні сторони, а не був у Заліщиках, то чув про них, як про гарну кліматичну місцевість над Дністром, де родяться морелі, достигає виноград і т. п. Як теж чув і те, що з полудневих овочів і полудневого клімату Заліщик користає чужий елемент, що то зачав перемінювати цю місцевість на „польську оселю“, на „польський Меран“. Ось і тому можна було так часто читати в польській пресі про „польські Заліщики“. Читаючи те, здавалося, що це трохи, а вже й сліду не стане по Заліщиках як українській оселі. Здавалося, що станеться з ними так, як з тим українським урядом, що, випертий польським наїзником з рідної землі, мусів у пропалі літні дні 1919 року переходити з одного місця на друге, щобі вкінці опинитись — у Заліщиках, а далі опустити й той останній клант рідної землі. Як знаємо, тоді не було кому обстати за українську армію, за український уряд і за український нарід. Не було кому нам дати військової допомоги чи грошей. Не було кому боронити хоч нашого права. Та з поляками було тоді саме навпаки. Вони не тільки що були без порівняння сильніші від нас числом, бож мали цілу Польщу за собою, але ще дістали від альянтів нову, знаменито виеквіповану армію. Дістали її тому, бо виявилось, що без тої допомоги не годні були розправитись з тою Галицькою Армією, якій бракувало навіть крісових набойів для стрільців. Як знаємо, то тоді, навіть у тому безвихідному положенні, голодні й босі стрільці гнали ще вороже військо зпід Чорткова аж майже під сам Львів. Тільки як уже цілком не стало зброї, треба було таки покидати галицьку землю. І аж тоді частина українського уряду дійшла до Заліщиків, до тих самих, у яких сторону втікало в останніх днях сто тисяч поляків і куди поспішив і сам польський уряд, що був змушений покидати також і галицьку землю, як покидав її в 1919 році український уряд. Та є ріжниця: український уряд покидав справжню українську, рідну землю, а польський покидав у Заліщиках землю, видерту насильно в 1919 році українському народові і його владі. Є ріжниця: Галицька Армія ставила з невеличкою силою опір сильній польській армії майже 9 місяців, а двоміліонна польська армія, як видно, не годна видержувати німецького наступу навіть 9 тижнів.

Не хочемо тішитися з чужого нещастя, навіть з польського. Тільки нагадуємо полякам те, як вони радувались, коли Мадярщина добивала горстку геройських карпатських синів, що боронили волю Карпатської України. Пригадуємо їм, як то цілувались мадярські й польські офіцери в Карпатах, діставши спільну границю, і як спільно разом катували тих українських хлопців, що перебігали з Галичини помагати Карпатській Україні дістати волю. Пригадуємо їм, як вони висмівали Галицьку Армію, яка для них була „гайдамацькою“. І як вони не мали найменшого людського співчуття для тих українців, що покидали рідну землю під натиском — польського чи московського напасника. Сміялися з нас, а тепер зазнають подібної долі.

Заліщики — це спомин, гіркий спомин. Але й тверда наука для тих, що ще спосібні до науки.

ВООРОГИ І ПРИЯТЕЛІ ПОЛЬЩІ

Так виходить, що не конче приятелями є ті, що цілий час говорять приємні речі; а також не конче ворогами є ті, які гостро, але справедливо критикують. Правда, хвальба це приємна річ. Далеко приємніше, коли хтось нашіптує до вуха похвали, ніж кожний раз ріже вуха і серце осудами. Але на далеку мету той, що все говорить солодкі речі, може показатись тяжким ворогом. Тими солодкими речами він заохочував увагу іншого чоловіка, викликав у нього приємне почуття задоволення собою й тим спливав у нього охоту до поступу. Бо нащо поступати, напружувати свої умови і фізичні здібності, коли чоловік уже й так, ну — досконалий.

З другого боку, той, що критикував нас і задавав нам на кожному кроці хвилеві прикрити, на далеку мету може показатись не раз нашим найбільшим приятелем.

Бо своїм безпастанним дошкунуванням він непокоїв нас, деколи лютив, та проте заставляв думати над собою, дивитись відкритими очима на наші помилки і недомогання й ті недомогання направляти.

В обличчя цієї трагедії, що її нині переживає Польща, можна без перебільшення сказати, що її найбільшими ворогами були її власні провідники, її Беки, Ридзи Смігли, Грабські, а навіть Пілсудські. Бо це вони цілий час нашіптували польському народові похвали, який то він сильний, який великий, який здібний і т. д. Це вони роздмухували манію величності серед свого загалу і вслід за тим підсували йому такі задачі, які були понад його силу.

Згадатиб розрив Польщі з Францією п'ять років тому і її зближення до Німеччини. Це був не лише немудрий, але й поганий учинок з боку Польщі. Бо це Франція допомогла повстати Польщі до самостійного державного життя й осягнути такі великі границі. Французькому капіталові поляки завдячували свою економічну відбудову і створення своєї армії. Крові французького воєнка вони завдячували свою незалежність.

А проте мегаломанія і велика бута польських провідників звеліла їм зиртати з Францією і зблизитись до Німеччини. В той час у французьких часописах чимало гірких слів поплило на адресу поляків. Ця горич може й тепер залишається в серці французького воєнка. Невдяка

поляків досягнула свого вершка минулого року, коли то Польща на спілку з Гітлером розхитувала тодішній міжнародний європейський уклад і разом з Гітлером розбирала Чехословаччину.

Рік пізніше доля Чехословаччини стрінула Польщу...

Деякі міжнародні політичні кола називали польського міністра Бека, що то був головним справцем цієї політики, „знаменитим, передбачливим, досягшим політиком“. Здобувши від умираючої Чехословаччини кусок тіла, польська провідна верства і цілий загал думали, що доконали великого діла. До того польські мілітарні кола побренювали шаблею і говорили, що з ними числиться світ тому, бо вони дуже сильні, бо мають одну з найкращих армій на світі. Польський нарід слухав тих похвал і набрав самовпевненості, вірив, що він справді такий сильний, що може ставити опір цілому світові. Американські журналісти з німецько-польського фронту нині доносять, що від польських полонених воїнів довідалися, що польське військо, на передодні вибуху війни, мало таке переконання: що воно з місяця розторопить німецьку армію і за пару тижнів буде в Берліні.

Бо так говорили їм їх провідники, Ридзи Смігли, Беки й інші. Ті провідники навіть заурозуміло твердили, що коли інші держави не підуть їм з поміччю, то вони обійдуться самі будуть з німцями воювати. А польська преса, задурманена самопевністю своїх провідників, широко розписувалась про Грунвальд, під якою кимька віків тому польське військо розбило німецький орден хрестоносців.

Все це була омана, брехня, яка заколисувала польський нарід до нечинності і готувала йому теперішню трагедію. Бо не в Берліні до двох тижнів з'явилися польські війська, тільки в Варшаві, а Бека, як доносять радіові депеші, вже покинув Польщу і втік на румунську територію.

Ось так закінчилася самохвальба польських провідників. Хіба вони тим не поповнили злочину супроти свого народу? Хіба це не вони є винуватниками цієї теперішньої польської трагедії?

З другого боку, хоч як воно видається парадоксальним, але чи не були їхніми приятелями українці, які все радили полякам не забувати на свою силу, на число, на свої фізич-

ні й умові здібності — не пориватися занадто до великих завдань, не пробувати винародолювати інших, та ще й у величезній кількості, тільки створити міжнародну державу, оперту на рівності всіх народностей; дати тим народностям повну волю і цілковиту самоуправу, поділитися з ними владою; хай би вони почувалися як вдома й у критичній хвилині обороняли цю державу, як свою власну.

Та чи слухали нас поляки? Вважали нас тяжкими, ворогами, які розбивають силу польської держави. „Польща то моцарство“ — відповідали нам. А коли би були послухали нас, то справи виглядали б інакше. Польща не була б „на мягко звареним яйцем“, яке впродовж двох тижнів роздають німці. Це був би твердий горіх. На тому добре

вийшли б і поляки й українці. Останні могли б ступнево розширити українську державу на всі їх етнографічні території і створити справжню світову потугу; під крилами України почувалась би безпечно і польська 20-мільйонна нація. А так, і поляки втратили те, що мали, й українці мусіли відложити реалізацію своїх національних ідеалів на дальший час.

Чим це все закінчиться, нині годі передбачити. Одно певне: коли поляки хочуть рятуватися за своєї національної катастрофи, вони мусять позбутися своїх власних гробокопалів, своїх Беків, Ридзів Сміглих, Грабських і їм подібних, які обдурюють свій власний нарід і ставлять перед ним такі завдання, до яких він своїм числом і позицією ніяк не доріє.

1919--1939

(У двацяті роковини здобуття Києва українськими об'єднаними арміями).

Львів, 29. серпня 1939.

Саме в моменті, коли напруження й загострення міжнародних взаємин на європейському континенті досягло свого кульмінаційного напруження, коли народи, що ледви встигли й з великою напругою зуміли загоїти рани з минулої світової війни, коли Європа, а то й увесь світ ставив перед загрозою нової жорстокої хуртовини, що може знятися кожної хвилини й кинути народи в ще більшу, ніж остання катастрофу, саме в моменті, коли перед очима невідомим і непевним майбутнім побіч інших народів станає український нарід — звернути свою увагу й присвятити статтю не подіям сьогодення, а події зперед двадцятьох років, хоч навіть і з українського життя може здаватися трохи дивним.

Але воно може тільки здаватися дивним. Бо на ділі ця подія є актуальна сьогодні й такою лишилась на майбутнє. Бо постійна й незнищима та непропаща актуальність цієї події в тому, що вона стала виявом і доказом власних сил і власної спромоги нації в найбільш рішальному й відповідальному моменті. А що ця подія своїм змістом є й ніколи не перестане бути актуальною та що наш підхід до неї й навітнення її є правильний — в цьому переконують нас два факти, що сталися о-це недавно та що ясні й зрозумілі зокрема й тільки нам. Може чужі й не збагнули змісту цих фактів, може й не

зрозуміли інтенції ініціаторів того, що о-це недавно відбувалося й сталося — для нас одне й друге має виразне обличчя й досадну вимову. Тож і торкнемося цих обох фактів, саме в роковини й на маргінесі події, що їй присвячуємо сьогоденні оці стрічки.

Український загал може й зо здивуванням слідкував за гучними й ненадійними святкуваннями, що їх зааранжував на українських землях над Дніпром та з таким небувалим досі розмахом улаштувала в 230 роковини Полтави, в роковини рішучого виступу України проти Московщини, в роковини збройного удару під Полтавою, що на довгі роки вирішив про долю й майбутнє української державності над Дніпром.

Український загал зо здивуванням слідкував за цими святкуваннями. А дехто може й запитував себе: Чому саме в цьому році? Чому саме в 230 роковини? Чому відступлено від звичайно в таких випадках уживаних і прийнятих реченців часу? І яка мета цих святкувань?

А мета цих святкувань і інтенція аранжерів — ясна й вимовна. Списано стоси паперу, спікери витратили багато годин, промовці вживали „переконливих“ аргументів — все те тільки й єдино на те, щоб доказати, що Полтава це не вияв власного зусилля й власної волі української нації, що збройний спротив Москві не був наслідком власної державницької політики України у відношенні до Московщини, а що все те — це тільки й єдино чужа інтервенція, чужі плани й наміри, чужа політика на українських землях. Аргумент? Гетьман Іван Мазепа, як володар України, виступив проти Московщини з короєм Карлом XII, володарем Швеції. Тим то й політика гетьмана Мазепи, що довела до удару під Полтавою — це не політика українського народу й українських національно-державних інтересів у відношенні до Московщини, а політика інтервентів, політика чужих інтересів, що шкідлива українській національній рації.

Цей момент був лаятмотивом усіх зааранжованих Московською цюгорічних „ювілейних“ святкувань. Так писали преса, так гомоніли хвилі етеру, так говорили промовці. Ідея союзництва допустима й зрозуміла Москві в кожному випадку, коли використовує й реалізує її вона чи інші народи й держави у своїй політиці. Недопустима й незрозуміла для неї тільки й єдино тоді, коли вживає її українська нація у своїй політиці у відношенні до Москви. Тоді — це вже не союзник, а інтервент. Тоді — це вже не укра-

їнська політика, а чужа інтервенція, чужа агентура, політика чужих інтересів. А українці протекст і обект. Під цим кутом і в цьому дусі були подумані, зааранжовані й перенесені цюгорічні полтавські святкування. Святкування перемоги Московщини над Україною, царя (так!) Петра I, над тираном (так!) Мазепою. В цюгорічних полтавських святкуваннях перемоги Московщини над Україною об'єднався дух Сталіна з духом Петра I.

Минув ледви місяць від цього факту — коли світ, а український загал зокрема — станув здивовано перед другим фактом. Це — факт негресії між СССР і Німеччиною. І тут — коли правдиві здогади й коментарі добре кол світу — проблема української державності над Дніпром була головною, що нею Москва й Берлін добили торгу. Не будемо ширше навіслювати цього факту й аналізувати його, та не будемо дошукуватись паралелі між 1709 і 1939 роком. Бо її й не можна знайти. Але підкреслимо тільки одне: Так, як тоді, так також і тепер проблема української державності над Дніпром для Москви актуальна й загрозлива. Тоді й тепер перед Московською одне марево — інтервенція (не союзництво!) в хосен української державності над Дніпром.

Реасумуємо. Москва вважає і вважає й досі, що українська державна ідея може перемоги над Дніпром тільки з допомогою чужої сили, що українська державність над Дніпром може заіснувати тільки з допомогою союзника — інтервента, що без посторонньої сили українська державна ідея не знайде втілення. І Москва певна, що вона завжди переможе Київ.

І саме тому ми з тим більшим вдоволенням і гордістю згадуємо незабутні дні — 30 і 31 серпня 1919 року, коли українські об'єднані армії власною силою й власною спромогою без нічийої допомоги, без союзника (чи інтервента) вступили переможно в мурі Золотоверхого Києва, столиці Української Держави!

І дали доказ, що Київ власними силами може перемогти Москву.

Дарма, що виступила тоді проти Києва і червона і біла Москва.

І саме цим ця подія зперед двадцятьох років є й буда-ктуальною. — („Новини Час“).

П. С.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАїнського
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

З багатьма образами та малюнками. Написав Омелян Терлецький. Нове, переглянене й доповнене видання. Львів 1938. Накладом „Свободи“, 408 сторінок. 150 образків. 16 мал.

Книжка об'являє історію України від найдавніших аж до нинішніх часів. Написана популярно для пересічного читача. У слові „Видання“ — як і в інших читаво: „Книжка, яку видаємо другим накладом, друкувалася в час 1938 р. Тоді вийшло чотири її частини місцевими книжечками (за ціною: лютий, серпень-вересень, листопад-грудень). Як подобалося вона передрукована видання „Пробити“, доказ найліпший на те, що вже з кінцем 1936 р. першої частини ніде не можна було дістати. Те саме було і з іншими частинками, і це й було причиною, що „Пробити“ рішався випустити цю „Історію України“ новим виданням — в одній книжці. „Нехай же вкупі із звеличущим нашим найстарішою культурно-освітньою установою поглядають ся знайомі нашого минулого, а з ним і любов до всього, що створив наш народ найкращого за той довгий час свого життя“.

Ціна в справі з золотими написаним \$2.00.

Замовляти в „Свободі“
„Svoboda“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ

КНИГА ПЕРША.

22)

Помалу смеркається, обрій над цілою рівниною затягається імлою. Чи йти до хати? — думає Степан. На злість ні! Марш, скаже старий, не мішайся до справи! Чи йому чи мені хоче дати американець Гордубал свою доньку? Я вже про себе постарався, а тут — марш! А чого ти мені маєш розказувати, скаженіе Степан, я вже належу до іншої родини!

Нарешті Гордубал суне двері, веселий від горівки, мабуть порозумівся старі; старий Маня прожогав його й плескає його по спині. Степан стоїть у коней і тримає їх за ланцюжок удил, стоїть як укочаний; навіть Гордубал це мусів помітити й похвально йому кивнувши.

„Так у неділю, в місті“, кличе старий Маня, й ц — ц, віз вже їде. „Щасливої дороги!“ Степан скопа поглядає на го-

пень. А, той, думає собі Степан: іншим дає, а мені — начеб то брав.

„А тобі — також п'ять тисяч“, додає Гордубал. „Щоб ти мав до господарства“.

Добре, думає собі Степан. Але тепер, коли я майже його син — як то тепер буде з платню? Не може мені вже платити як наймитові. Чи не міг би мені дати того жеребчика? Продай його, Степане, чейже ти тепер як наш власний.

„Та їдь порядно“, каже Гордубал.

„Гаразд, пане“.

XVIII.

І вже їдуть з міста, тепер воно припечатано. Добру умову зробили в жидів-адвокатів, чейже коштувала двісті корон; і це туди вставте, пане велеможний, і того не забувайте. — Шож, селянин є обережний на маєток, братчику, не дасть себе обкрутити; ще й це треба пам'ятати, Гафійці приписати половину двора в Рибарах. Гаразд, каже правогар, додам ще таку кляву-лю. Ага, козаче, й це там є,

А потім усі підписались: Юрай Гордубал — три хрестики, во ім'я Отця, Сина й Святого Духа. Старий Маня — три хрестики. А Михайло Маня, квітка за капелюшником, надимає лице й важко підписується повним ім'ям. Марія, по чоловікові Яношеву, з шовковою хустиною на голові, й Степан, увесь святоний. — Ще хтось підпишеться? Ах ні, Дюла мусить бути у коней, та він ще й неповнолітній. Так готово, панове, й багато щастя вам бажаю. Дві сотні це коштувало; шож, добра робота, й кляву-лю там є.

А тоді всі до коршми, запити могорич. Хіть-хейть тикається тепер Юрай Гордубал зо старим Манею, ба й посварилися, як це годиться між родичами. „Та їдь, Степане!“ Степан рад би із Гордубалем як із батьком, але хіба з ним можлива яка розмова? Сиди на драбиняку, обомарками тримається драбини, очі під бровами, й ледве відповідує. Ех, дивні це заручини, думає собі Степан, нема тобі волі з господарем. Ц — ц.

І вже віз'їдуть до Кривого, гарно рисію, лиш підкови-

кляндають. Юрай Гордубал глянув зпід брів і раптом рука над голову, лускає пальцями та співає, гей, гей, верещить, мов здурів. Це мабуть п'яний, оглядаються люди, чого це американець Гордубал так роззявився? На майдані, де дівчата й парубки, мусять їхати кроком; Юрай підводиться, обіймає рукою Степанове плече й гукає додолу на людей: „Отсе беру собі зятя, що? Гей, юх!“

Степан намагається скинути його руку й сичить: „Тихше, господарю!“

Гордубал стиснув йому плече, мало не йокнув Маня від болю. „Послухайте“, гукає Юрай, „маю зятя для Гафійки, справляємо заручини“...

Ляск по коня! Степан хмуриться й кусає собі губи мало не до крові. „Схаменіться, господарю, ви п'яні!“

З деренчанням завертає віз до Гордубалового двору. Юрай пускає Степана, раптом тихий і поважний.

„Проведи коні“, каже сухо. „Спотіли“.

(Далі буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА СЕРПЕНЬ 1939 РОКУ

ПРИХІД:				МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ			
Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1. 376.29	166. 52.73	332. 98.48	383. 203.52	212. 3.15	321. 1.50	3 місячних вкладок	\$ 2,498.78
2. 118.27	167. 101.95	333. 102.05	384. 35.54	213. 12.85	322. 2.50	Процент від бондів	295.83
3. 98.32	168. 208.89	334. 249.36	385. 274.68	214. 9.00	323. 6.75	Процент від моргеджів	837.70
4. 255.96	169. 40.97	335. 49.48	386. 37.76	215. 11.70	324. 3.15	Рент від реальностей	787.00
5. 266.96	170. 200.03	336. 231.02	387. 174.59	216. 7.20	325. 4.73	Продаж бондів	10,325.00
6. 221.58	171. 58.35	337. 21.81	388. 33.13	217. 12.83	326. 4.73	Заробок на бондах	275.00
7. 179.43	172. 34.41	338. 278.62	389. 94.24	218. 7.20	327. 2.68	Сплати моргеджів	390.20
8. 167.61	173. 92.94	339. 97.60	390. 4.72	219. 36.68	328. 4.50	Разом	\$15,409.51
9. 95.08	174. 30.36	340. 21.26	391. 21.53	220. 1.45	329. 2.50		
10. 124.53	175. 34.43	341. 99.50	392. 88.60	221. 2.70	330. 10.80		
11. 80.88	176. 204.77	342. 94.80	393. 8.06	222. 3.20	331. 5.65		
12. 27.49	177. 121.85	343. 4.50	394. 15.57	223. 2.03	332. 6.08		
13. 86.69	178. 71.60	344. 131.72	395. 52.23	224. 1.80	333. 5.25		
14. 36.30	179. 222.65	345. 36.33	396. 45.09	225. 10.60	334. 9.68		
15. 116.68	180. 53.29	346. 40.11	397. 25.79	226. 16.20	335. 9.00		
16. 14.87	181. 114.00	347. 47.48	398. 91.31	227. 2.48	336. 7.65		
17. 236.96	182. 187.84	348. 151.49	399. 14.77	228. 4.73	337. 16.45		
18. 131.70	183. 154.28	349. 40.30	400. 291.22	229. 5.20	338. 4.50		
19. 129.04	184. 21.90	350. 42.81	401. 66.44	230. 10.65	339. 9.00		
20. 56.28	185. 81.03	351. 14.56	402. 238.60	231. 6.97	340. 3.40		
21. 105.16	186. 34.75	352. 67.47	403. 254.19	232. 5.85	341. 6.30		
22. 98.91	187. 55.62	353. 23.68	404. 58.77	233. 5.25	342. 5.20		
23. 35.75	188. 8.07	354. 62.70	405. 71.80	234. 5.65	343. 1.00		
24. 59.34	189. 40.77	355. 90.06	406. 14.44	235. 5.65	344. 8.80		
25. 115.53	190. 155.44	356. 73.45	407. 51.90	236. 4.28	345. 3.15		
26. 172.60	191. 155.76	357. 12.49	408. 51.45	237. 4.50	346. 5.18		
27. 76.11	192. 93.86	358. 68.34	409. 32.90	238. 2.93	347. 4.05		
28. 179.32	193. 32.39	359. 133.03	410. 10.91	239. 2.93	348. 4.05		
29. 29.60	194. 56.15	360. 488.98	411. 4.56	240. 2.93	349. 4.05		
30. 107.92	195. 54.38	361. 22.02	412. 11.11	241. 2.93	350. 4.05		
31. 40.08	196. 34.39	362. 40.46	413. 33.43	242. 2.93	351. 4.05		
32. 35.12	197. 38.69	363. 40.46	414. 52.11	243. 2.93	352. 4.05		
33. 144.16	198. 208.33	364. 42.09	415. 16.91	244. 2.93	353. 4.05		
34. 102.11	199. 45.73	365. 257.57	416. 11.75	245. 2.93	354. 4.05		
35. 217.59	200. 39.67	366. 234.79	417. 10.68	246. 2.93	355. 4.05		
36. 333.34	201. 45.15	367. 208.15	418. 17.78	247. 2.93	356. 4.05		
37. 23.36	202. 97.75	368. 40.28	419. 20.17	248. 2.93	357. 4.05		
38. 190.34	203. 30.62	369. 40.28	420. 8.71	249. 2.93	358. 4.05		
39. 63.80	204. 70.62	370. 58.03	421. 9.45	250. 2.93	359. 4.05		
40. 125.15	205. 35.32	371. 120.63	422. 31.92	251. 2.93	360. 4.05		
41. 334.12	206. 77.23	372. 27.03	423. 16.92	252. 2.93	361. 4.05		
42. 27.06	207. 71.55	373. 19.26	424. 21.49	253. 2.93	362. 4.05		
43. 49.23	208. 191.42	374. 31.64	425. 57.03	254. 2.93	363. 4.05		
44. 52.37	209. 80.23	375. 100.60	426. 12.17	255. 2.93	364. 4.05		
45. 17.96	210. 305.47	376. 24.59		256. 2.93	365. 4.05		
46. 176.81	211. 305.47	377. 29.50		257. 2.93	366. 4.05		
47. 76.97	212. 26.23	378. 34.03		258. 2.93	367. 4.05		
48. 84.20	213. 421.07	379. 35.36		259. 2.93	368. 4.05		
49. 50.41	214. 241.80	380. 353.20		260. 2.93	369. 4.05		
50. 49.60	215. 242.82			261. 2.93	370. 4.05		
51. 170.96	216. 166.44			262. 2.93	371. 4.05		
52. 164.83	217. 676.22			263. 2.93	372. 4.05		
53. 156.00	218. 15.81			264. 2.93	373. 4.05		
54. 181.13	219. 331.94			265. 2.93	374. 4.05		
55. 37.06	220. 41.27			266. 2.93	375. 4.05		
56. 30.06	221. 30.64			267. 2.93	376. 4.05		
57. 110.05	222. 64.53			268. 2.93	377. 4.05		
58. 436.31	223. 65.07			269. 2.93	378. 4.05		
59. 126.78	224. 75.38			270. 2.93	379. 4.05		
60. 247.45	225. 19.28			271. 2.93	380. 4.05		
61. 129.04	226. 164.43			272. 2.93	381. 4.05		
62. 192.70	227. 181.47			273. 2.93	382. 4.05		
63. 19.56	228. 16.26			274. 2.93	383. 4.05		
64. 127.47	229. 65.77			275. 2.93	384. 4.05		
65. 283.85	230. 39.26			276. 2.93	385. 4.05		
66. 45.65	231. 187.00			277. 2.93	386. 4.05		
67. 63.00	232. 177.11			278. 2.93	387. 4.05		
68. 102.95	233. 169.19			279. 2.93	388. 4.05		
69. 65.10	234. 249.25			280. 2.93	389. 4.05		
70. 152.33	235. 163.72			281. 2.93	390. 4.05		
71. 360.55	236. 423.25			282. 2.93	391. 4.05		
72. 83.16	237. 41.93			283. 2.93	392. 4.05		
73. 103.61	238. 80.63			284. 2.93	393. 4.05		
74. 14.71	239. 133.68			285. 2.93	394. 4.05		
75. 44.22	240. 81.33			286. 2.93	395. 4.05		
76. 134.71	241. 121.89			287. 2.93	396. 4.05		
77. 65.75	242. 109.03			288. 2.93	397. 4.05		
78. 206.17	243. 67.01			289. 2.93	398. 4.05		
79. 64.19	244. 281.51			290. 2.93	399. 4.05		
80. 210.28	245. 67.04			291. 2.93	400. 4.05		
81. 220.11	246. 39.30			292. 2.93	401. 4.05		
82. 207.65	247. 565.26			293. 2.93	402. 4.05		
83. 21.18	248. 102.67			294. 2.93	403. 4.05		
84. 29.39	249. 100.85			295. 2.93	404. 4.05		
85. 223.65	250. 143.79			296. 2.93	405. 4.05		
86. 347.52	251. 61.90			297. 2.93	406. 4.05		
87. 24.54	252. 67.08			298. 2.93	407. 4.05		
88. 50.63	253. 33.59			299. 2.93	408. 4.05		
89. 401.67	254. 30.72			300. 2.93	409. 4.05		
90. 43.06	255. 203.92			301. 2.93	410. 4.05		
91. 186.62	256. 53.88			302. 2.93	411. 4.05		
92. 169.62	257. 10.65			303. 2.93	412. 4.05		
93. 135.95	258. 77.16			304. 2.93	413. 4.05		
94. 188.55	259. 55.01			305. 2.93	414. 4.05		
95. 98.46	260. 89.54			306. 2.93	415. 4.05		
96. 42.56	261. 42.73			307. 2.93	416. 4.05		
97. 604.35	262. 96.83			308. 2.93	417. 4.05		
98. 120.11	263. 102.00			309. 2.93	418. 4.05		
99. 252.24	264. 118.68			310. 2.93	419. 4.05		
100. 173.53	265. 37.67			311. 2.93	420. 4.05		
101. 291.96	266. 228.71			312. 2.93	421. 4.05		
102. 43.06	267. 92.10			313. 2.93	422. 4.05		
103. 169.12	268. 24.08			314. 2.93	423. 4.05		
104. 140.35	269. 179.68			315. 2.93	424. 4.05		
105. 16.71	270. 202.02			316. 2.93	425. 4.05		
106. 35.61	271. 90.73			317. 2.93	426. 4.05		
107. 66.73	272. 360.01			318. 2.93	427. 4.05		
108. 55.32	273. 270.25			319. 2.93	428. 4.05		
109. 31.66	274. 28.67			320. 2.93	429. 4.05		
110. 81.71	275. 16.76			321. 2.93	430. 4.05		
111. 61.22	276. 220.19			322. 2.93	431. 4.05		
112. 163.55	277. 95.12			323. 2.93	432. 4.05		
113. 151.55	278. 11.71			324. 2.93	433. 4.05		
114. 55.45	279. 150.44			325. 2.93	434. 4.05		
115. 186.40	280. 89.04			326. 2.93	435. 4.05		
116. 151.55	281. 24.33			327. 2.93	436. 4.05		
117. 55.45	282. 47.13			328. 2.93	437. 4.05		
118. 186.40	283. 29.90			329. 2.93	438. 4.05		
119. 104.72	284. 308.13			330. 2.93	439. 4.05		
120. 158.39	285. 36.50			331. 2.93	440. 4.05		
121. 96.96	286. 104.72			332. 2.93	441. 4.05		
122. 205.17	287. 67.35			333. 2.93	442. 4.05		
123. 24.21	288. 176.49			334. 2.93	443. 4.05		
124. 38.42	289. 680.77			335. 2.93	444. 4.05		
125. 399.20	290. 61.22			336. 2.93	445. 4.05		
126. 17.50	291. 41.45			337. 2.93	446. 4.05		
127. 156.38	292. 18.88			338. 2.93	447. 4.05		
128. 222.69	293. 23.38			339. 2.93	448. 4.05		
129. 100.10	294. 90.78			340. 2.93	449. 4.05		
130. 66.29	295. 49.73			341. 2.93	450. 4.05		
131. 181.26	296. 150.13			342. 2.93	451. 4.05		
132. 182.30	297. 160.88			343. 2.93	452. 4.05		
133. 74.91	298. 10.11			344. 2.93	453. 4.05		
134. 74.67	299. 69.59			345. 2.93	454. 4.05		
135. 83.60	300. 71.75			346. 2.93	455. 4.05		
136. 65.69	301. 76.21			347. 2.93	456. 4.05		
137. 164.79	302. 36.05			348. 2.93	457. 4.05		
138. 189.58	303. 40.38			349. 2.93	458. 4.05		
139. 46.90	304. 112.86			350. 2.93	459. 4.05		
140. 60.35	30						

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ ЗА СЕРПЕНЬ 1939 РОКУ

НОВІ ВІДІЛИ:

Зорганізовано отсі нові віділи:
Відділ ч. 440 в Гудсон, Н. Р.
Відділ ч. 441 в Алентавн, Па.
Відділ ч. 442 в Нортгемптон, Па.
Відділ ч. 443 в Палмертон, Па.
Відділ ч. 445 в Шамокін, Па.
Відділ ч. 446 в Шенандоа, Па.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Мельник Михайло.
В. 9. Вайда Марія.
В. 20. Климчук Параскевія.
В. 44. Крайник Марія, Крайник Михайло.
В. 57. Конікевич Ілько.
В. 63. Володимир Валис, Турко Марія, Турко Анна, Турко Маргарета, Турко Михайло, Турко Нікола.
В. 70. Юрченко Марія.
В. 71. Кусер Михайло, Бобак Антіна.
В. 74. Липий Ольга.
В. 79. Цепай Євген Б.
В. 83. Палко Юрій.
В. 85. Дрілє Олександра.
В. 97. Яремків Григорій.
В. 102. Космос Ілько.
В. 103. Гатала Роман.
В. 112. Пархоцик Анна, Сич Ріосиф, Космос Іван, Геріч Михайло.
В. 125. Соїнець Ева, Зубрицька Марія, Край Катерина.
В. 136. Калч Теодор.
В. 141. Лука Іван, Паламар Стефан.
В. 142. Андрусечко Анна, Ковальчик Павло, Полещак Едвард.
В. 147. Яремчук Петро, Світліца Анна, Саврук Марія, Шурин Анна, Шацька Анна, Гобуш Анна, Кохан Анна.
В. 155. Мартин Пелягія, Процик Розалія, Ковальська Анна.
В. 156. Іванів Дмитро.
В. 158. Симчишин Анастасія.
В. 162. Гутман Леон.
В. 164. Гавальська Марія.
В. 168. Пуга Володимир.
В. 175. Біліський Володимир, Шевчук Крестина.
В. 178. Петрів Зоя, Петрик Ярослав.
В. 204. Гуцало Катерина, Кітай Василь, Петрачек Лев, Зін Михайло.
В. 206. Кошуба Роман, Чубай Олена.
В. 214. Червоный Михайло.
В. 217. Даниїл Катерина.
В. 218. Кроль Іван.
В. 219. Бадьо Михайло.
В. 223. Кужмійська Анна, Мазур Іван мол.
В. 230. Мухинський Михайло, Федаш Василь.
В. 238. Голій Петро, Рокетенець Станіслав.
В. 252. Івашкевич Іван.
В. 254. Валях Дмитро, Яві Іван.
В. 257. Фурія Іван.
В. 262. Прихун Анна, Магарета.
В. 268. Горшко Михайло.
В. 274. Дірко Марія.
В. 276. Федаш Стела Анна.
В. 277. Микитин Юрій, Микитин Ева, Сорока Паранка, Ковальська Олія, Сорока Марія.
В. 278. Антонішак Стефан.
В. 288. Мадрига Михайло, Феріняк Нікола, Козак Василь, Чічерський Данило, Феріняк Вікторія, Феріняк Марія, Дуць Михайло, Феріняк Іван, Феріняк Михайло, Чічерська Катерина, Феріняк Стефан, Кузмин Леон, Дуць Іван, Феріняк Катерина, Завіцький Юрій, Коспій абсал, Коспій Стефан, Завіцький Олександр, Немій Петро, Немій Михайло, Немій Марія, Козак Анна.
В. 291. Сорока Іван.
В. 305. Галія Анна, Рихальська Софія, Курічак Іван.
В. 306. Юзіфчик Теодор.
В. 307. Архатин Анеля.
В. 312. Козлов Іван.
В. 316. Палучак Стефан.
В. 338. Грицько Катерина.
В. 341. Лисий Михайло.
В. 347. Бок Марія, Сахарновський Григорій, Романіос Ріосиф.
В. 348. Сетник Марія, Морозко Анна, Павлішин Павлина.
В. 352. Дідух Джеймс.
В. 355. Занько Анна.
В. 361. Мартин Павлина, Монда Ольга, Райн Василь.
В. 364. Олександрів Нікола, Олександрів Есая.
В. 367. Максимів Марія.
В. 368. Рингода Юлія.
В. 375. Рудольф Катерина.
В. 379. Берестейський Іван.
В. 383. Смуїл Андрій.
В. 385. Чура Марія, Греськів Євгенія М.
В. 398. Фігель Петро, Фігель Розалія, Світський Петро, Чубай Іван, Світський Стефан, Троць Маріон, Світська Марія, Кравчинин Анна.
В. 406. Ожрак Михайло, Духник Ріосиф, Духник Павло, Тарас Михайло.
В. 413. Гінда Володимир, Воробець Ріосиф, Свинчук Михайло.
В. 414. Патінок Анна, Салдбар Петро, Санто, Салдбар Анета, Хобчук Михайло, Хобчук Анна.
В. 417. Нелько Іван.
В. 420. Сеносас Петро, Гулована Марія.
В. 422. Смит Марія.
В. 423. Троєцький Вілія.
В. 424. Тимчула Олександра.
В. 426. Косишук Петро.
В. 432. Погоріський Ярослав, Грод Михайло, Гульняк Василь.
В. 435. Гавришко Ріосиф, Белгавс Фред Н.
В. 436. Курічак Марія, Корічак Нікола, Корічак Стефан.
В. 437. Козак Андрій, Козак Ріосиф, Говард Аліса, Козак Етіла, Крежко Говард, Козак Юрій, Гуцель Стела, Гуцель Олена.
В. 438. Савчук Василь, Савчук Васильєта, Савчук Теодор.
В. 440. Марія Анастасія, Марія Михайло, Березька Стела, Драгушак Андрій, Гука Стефан, Любинецький Тома.
В. 441. Маркович Іван мол., Букно Юрій, Сокальський Петро, Чорний Михайло, Олейник Іван, Сокальський Володимир, Сокальський Іван, Герчук Катерина, Сокальська Анна, Сокальська Анна.
В. 442. Куба Анна, Градковський Олександр, Темошак Михайло, Шеська Марія, Васильовський Валіс Е., Болань Катерина, Ковальчук Софія, Ковальчук Іван, Васильовська Олена.
В. 443. Лещак Василь, Матчук Стефан, Сеньків Павло, Дутко Михайло, Скороніський Михайло о., Бугай Дмитро, Милькович Чарльс, Милькович

Стефан, Милькович Анна, Прокат Катерина, Прокат Михайло.
В. 445. Чічла Росель, Поліняк Юрій мол., Пірохнік Віра, Чічла Юлія, Чічла Володимир, Воляк Віра.
В. 446. Дік Петро, Дік Михайло, Дік Ольга, Дік Стася, Приболський Стефан, Леско Анна, Леско Ріосиф.
В. 9. Сеньків Іван.*
В. 20. Кульчійський Ал.*
В. 22. Стронський Роман,* Шпак Стефанія.
В. 28. Костик Анна.
В. 39. Кудлик Олена, Кудлик Пилип.
В. 50. Ходоровська Анна.
В. 51. Охотіжко Михайло, Ондос Іван.
В. 53. Саладак Василь.
В. 56. Томчик Анастасія.
В. 71. Андрій Михайло мол.*
В. 78. Бончак Андрій, Маціоська Юлія, Фінхак Якія, Стерник Іван, Драйчак Анеля, Драйчак Дмитро.
В. 83. Міронів Прокіп, Міронів Марія, Міронів Анеля, Міронів Іван.*
В. 90. Амброз Пилип, Амброз Ірина, Амброзів Іван,* Чукайович Ілько, Комарницька Константина, Мартинчук Марія, Бергін Франка, Бобоніч Григорій, Бобоніч Параска, Данія Іван, Ігнатів Євгенія, Роберт,* Фінхак Юрій, Фінхак Катерина, Кавінець Роман,* Комарницький Стефан,* Мартинчук Ріосиф, Милих Нікола, Палко Іван, Піхочийний Павло, Скольський Василь.
В. 95. Боруа Юрій.
В. 96. Сухій Юрій, Возімок Григорій, Возімок Марія.
В. 102. Лодіньська Анна.
В. 109. Волошин Олександра.
В. 110. Завальницький Іван, Блауц Катерина, Блауц Павло Р., Блауц Іван В.*
В. 127. Шахетка Ріосиф.
В. 144. Павльє Анна, Бобола Марія, Давис Марія, Панько Анна.
В. 152. Гладкий Володимир,* Баюльський Михайло, Дубас Василь, Гладкий Теодор.
В. 167. Василінок Тома, Василінок Едвард.
В. 176. Флора Тома, Хрущ Петро.*
В. 193. Бучек Андрій.
В. 200. Стахів Марія, Стахів Петро.
В. 219. Гриневич Петро.
В. 229. Савулич Теодор,* Крупа Нікола, Гарасин Анна, Кеселовський Сергій, Малик Михайло, Малик Розалія, Савулич Михайло,* Савулич Григорій, Савулич Стефан,* Савулич Дмитро,* Смальницький Андрій,* Смальницький Марія, Волоський Гендрік.
В. 243. Шемеряк Петро.
В. 267. Малик Франко.
В. 278. Шванічак Марія, Пилишко Анастасія, Шванічак Нікола.
В. 291. Молчак Вілія.*
В. 299. Малець Василь.
В. 304. Поточак Іван, Губяк Андрій, Завіський Михайло, Завіський Стефан.*
В. 310. Вингренів Володимир 2.
В. 332. Каштанюк Іван, Каштанюк А. Павлина.
В. 336. Романюк Анна, Ваган Петро.
В. 361. Бульба Катерина.
В. 364. Небожук Ева.
В. 365. Кашицький Іван.
В. 367. Чолій Онуфрій, Чолій Софія, Чолій Онуфрій.
В. 370. Клімковська Іванна, Шалаган Марія, Стасюк Кароль, Бурбан Теодор, Бурбан Францішка.
В. 377. Кустер Аліса.*
В. 402. Поточий Михайло.
В. 403. Соломко Іван, Соломко Юстина, Вілія Анна.
В. 426. Кеїнець Іван,* Лін Стефан,* Костів Стефан.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Сеньків Іван.*
В. 20. Кульчійський Ал.*
В. 22. Стронський Роман,* Шпак Стефанія.
В. 28. Костик Анна.
В. 39. Кудлик Олена, Кудлик Пилип.
В. 50. Ходоровська Анна.
В. 51. Охотіжко Михайло, Ондос Іван.
В. 53. Саладак Василь.
В. 56. Томчик Анастасія.
В. 71. Андрій Михайло мол.*
В. 78. Бончак Андрій, Маціоська Юлія, Фінхак Якія, Стерник Іван, Драйчак Анеля, Драйчак Дмитро.
В. 83. Міронів Прокіп, Міронів Марія, Міронів Анеля, Міронів Іван.*
В. 90. Амброз Пилип, Амброз Ірина, Амброзів Іван,* Чукайович Ілько, Комарницька Константина, Мартинчук Марія, Бергін Франка, Бобоніч Григорій, Бобоніч Параска, Данія Іван, Ігнатів Євгенія, Роберт,* Фінхак Юрій, Фінхак Катерина, Кавінець Роман,* Комарницький Стефан,* Мартинчук Ріосиф, Милих Нікола, Палко Іван, Піхочийний Павло, Скольський Василь.
В. 95. Боруа Юрій.
В. 96. Сухій Юрій, Возімок Григорій, Возімок Марія.
В. 102. Лодіньська Анна.
В. 109. Волошин Олександра.
В. 110. Завальницький Іван, Блауц Катерина, Блауц Павло Р., Блауц Іван В.*
В. 127. Шахетка Ріосиф.
В. 144. Павльє Анна, Бобола Марія, Давис Марія, Панько Анна.
В. 152. Гладкий Володимир,* Баюльський Михайло, Дубас Василь, Гладкий Теодор.
В. 167. Василінок Тома, Василінок Едвард.
В. 176. Флора Тома, Хрущ Петро.*
В. 193. Бучек Андрій.
В. 200. Стахів Марія, Стахів Петро.
В. 219. Гриневич Петро.
В. 229. Савулич Теодор,* Крупа Нікола, Гарасин Анна, Кеселовський Сергій, Малик Михайло, Малик Розалія, Савулич Михайло,* Савулич Григорій, Савулич Стефан,* Савулич Дмитро,* Смальницький Андрій,* Смальницький Марія, Волоський Гендрік.
В. 243. Шемеряк Петро.
В. 267. Малик Франко.
В. 278. Шванічак Марія, Пилишко Анастасія, Шванічак Нікола.
В. 291. Молчак Вілія.*
В. 299. Малець Василь.
В. 304. Поточак Іван, Губяк Андрій, Завіський Михайло, Завіський Стефан.*
В. 310. Вингренів Володимир 2.
В. 332. Каштанюк Іван, Каштанюк А. Павлина.
В. 336. Романюк Анна, Ваган Петро.
В. 361. Бульба Катерина.
В. 364. Небожук Ева.
В. 365. Кашицький Іван.
В. 367. Чолій Онуфрій, Чолій Софія, Чолій Онуфрій.
В. 370. Клімковська Іванна, Шалаган Марія, Стасюк Кароль, Бурбан Теодор, Бурбан Францішка.
В. 377. Кустер Аліса.*
В. 402. Поточий Михайло.
В. 403. Соломко Іван, Соломко Юстина, Вілія Анна.
В. 426. Кеїнець Іван,* Лін Стефан,* Костів Стефан.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Волошин Олександра.*
В. 78. Сахар Михайло.
В. 96. Бабій Юстина.
В. 130. Богущий Михайло.
В. 204. Федорас Яким.
В. 221. Гутман Іван,* Гутман Пелягія, Гутман Павло.*
В. 316. Архійко Павло.
В. 399. Височанський Олександр.
В. 423. Мілен Марія.
В. 426. Надіч Олександра.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС:

В. 9. Пелех Марія.
В. 65. Федос Петро.*
В. 109. Курічак Михайло.*
В. 120. Вавро Павло.*
В. 125. Васевіч Софія.
В. 235. Крохмальний Олександра о.
В. 289. Гузар Вілія.
В. 291. Миланч Росель.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕВІШІ ДО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 288. — 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:

В. 1. Войтович Володимир,* Войтович Марія, Маньковський Михайло.
В. 8. Бабак Михайло.
В. 15. Готік Анна, Романович Михайло,* Лупан Петро.*
В. 22. Косович Михайло,* Шедляк Анна, Шедляк Марія.
В. 23. Бабіа Олександра.*
В. 25. Левіцький Іван, Левіцька Меланія.
В. 27. Гладкий Михайло.
В. 28. Кішак Марія, Кішак Нікола, Кішак Марія, Кішак Катерина, Кішак Марія, Кішак Дмитро,* Перлак Анна, Шовель Станіслав.
В. 33. Деркач Анна.
В. 39. Шпак Іван.*
В. 53. Кришаль Іван.*
В. 56. Березинський Адам.
В. 59. Пастер Ріосиф.
В. 67. Гуцук Теодосія.
В. 74. Ліско Петро.*
В. 76. Тисовська Анастасія, Тисовська Марія, Тисовський Михайло,* Харашевський Анатол, Чучак Марія, Шторин Стефан,* Шторин Володимир,* Тулігловіч Антія,* Тулігловіч Григорій,* Тисовський Нікола,* Вельгус Юрій мол.*
В. 78. Косинський Михайло, Молодичак Петро.
В. 85. Борейський Прокіп.
В. 88. Микитак Деметріос о., Петрошак Іван.
В. 91. Іванчак Петро.*
В. 96. Федін Анна, Чіхид Стефан, Бубак Катерина, Губінький Петро.

Гриб Стефан, Коваль Володимир, Говард Теодор, Чіхид Володимир,* Кемпа Нікола, Німець Микита, Соболь Марія, Попатак Модес, Попатак Катерина, Воляк Семен, Голік Милько, Голік Анна, Голік Ольга, Голік Володимир,* Голік Марія, Голік Іван.
В. 98. Ліач Іван М., Ліач Розалія.
В. 102. Гавриш Гнат, Гавриш Марія.
В. 115. Скубач Марія, Скубач Іван.
В. 120. Кохановський Ріосиф, Кохановська Ріосифа.
В. 125. Лок Антоніта, Лок Марія.
В. 128. Андросько Михайло мол.*
В. 132. Хочинський Павло,* Біліньський Стефан.
В. 133. Чорномас Володимир.
В. 135. Підлішак Марія, Лазоринський Лука,* Підлішак Андрій.
В. 175. Наконечний Іван.
В. 180. Лудра Стефан Едвард.*
В. 193. Пухальська Анеля.
В. 204. Гук Павло, Гроцький Едвард.
В. 217. Ніколай Стефан.
В. 221. Кухар Вілія В.* Банашкевич Ріосиф.
В. 240. Вовчук Нікола,* Вовчук Павло,* Селороніч Мирон,* Матвійшин Павло Т., Матвійшин Ріосиф,* Скіра-Михайло.*
В. 242. Дубішський Франко, Мацей Василь,* Олейник Ева.
В. 243. Стефанюк Василь.
В. 247. Швед Іван.
В. 251. Бучинський Нікола,* Лукашівський Іван.*
В. 261. Дарко Іван.*
В. 262. Галія Анастасія.
В. 264. Деміян Нікола.*
В. 273. Попі Мікіта, Мазур Катерина.
В. 274. Курічак Анна.
В. 276. Надзак Гаврило.
В. 278. Константінович Володимир.*
В. 287. Струж Тома,* Струж Іван.*
В. 291. Беднарчик Антія,* Беднарчик Берніса.
В. 292. Шмалювська Анна, Болань Семек, Болань Параня, Голіс Теодор,* Голіс Марія, Назарко Олександра,* Біба Іван.
В. 307. Малиновський Григорій.
В. 324. Бандуровський Василь.
В. 326. Гнатко Михайло,* Фордана Марія.
В. 347. Прохорів Тілія.
В. 354. Палічак Орест.*
В. 356. Чіверіч Пелягія.
В. 361. Каталька Катерина, Каталька Катерина, Каталька Григорій,* Реперонч Владислав, Сидор Катерина, Ганчар Марія, Німець Олександра, Каталька Марія.
В. 365. Горват Марія, Горват Теодор, Ціберіський Антоніна, Фінста Катерина, Фінста Марія, Мускалик Іван мол., Сабіньський Іван,* Москалик Іван.
В. 370. Венечук Михайло.
В. 379. Ля Пойнт Джеймс Меріт.*
В. 413. Гінда Іван.*
В. 419. Саладак Іван.*
В. 426. Крейштер Іван.*
В. 428. Роговська Нетіа.
В. 428. Ардаль Маріон, Чонко Марія, Чонко Розалія, Бараболяк Марія, Бараболяк Анеля, Бараболяк Софія.
В. 429. Пінгар Ірина.
В. 430. Стеренчак Іван,* Стеренчак Ріосиф,* Стеренчак Марія, Стеренчак Марія, Стеренчак Михайло.*
В. 436. Котис Михайло.*
В. 437. Бушук Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Сеньків Іван.*
В. 20. Кульчійський Ал.*
В. 22. Стронський Роман,* Шпак Стефанія.
В. 28. Костик Анна.
В. 39. Кудлик Олена, Кудлик Пилип.
В. 50. Ходоровська Анна.
В. 51. Охотіжко Михайло, Ондос Іван.
В. 53. Саладак Василь.
В. 56. Томчик Анастасія.
В. 71. Андрій Михайло мол.*
В. 78. Бончак Андрій, Маціоська Юлія, Фінхак Якія, Стерник Іван, Драйчак Анеля, Драйчак Дмитро.
В. 83. Міронів Прокіп, Міронів Марія, Міронів Анеля, Міронів Іван.*
В. 90. Амброз Пилип, Амброз Ірина, Амброзів Іван,* Чукайович Ілько, Комарницька Константина, Мартинчук Марія, Бергін Франка, Бобоніч Григорій, Бобоніч Параска, Данія Іван, Ігнатів Євгенія, Роберт,* Фінхак Юрій, Фінхак Катерина, Кавінець Роман,* Комарницький Стефан,* Мартинчук Ріосиф, Милих Нікола, Палко Іван, Піхочийний Павло, Скольський Василь.
В. 95. Боруа Юрій.
В. 96. Сухій Юрій, Возімок Григорій, Возімок Марія.
В. 102. Лодіньська Анна.
В. 109. Волошин Олександра.
В. 110. Завальницький Іван, Блауц Катерина, Блауц Павло Р., Блауц Іван В.*
В. 127. Шахетка Ріосиф.
В. 144. Павльє Анна, Бобола Марія, Давис Марія, Панько Анна.
В. 152. Гладкий Володимир,* Баюльський Михайло, Дубас Василь, Гладкий Теодор.
В. 167. Василінок Тома, Василінок Едвард.
В. 176. Флора Тома, Хрущ Петро.*
В. 193. Бучек Андрій.
В. 200. Стахів Марія, Стахів Петро.
В. 219. Гриневич Петро.
В. 229. Савулич Теодор,* Крупа Нікола, Гарасин Анна, Кеселовський Сергій, Малик Михайло, Малик Розалія, Савулич Михайло,* Савулич Григорій, Савулич Стефан,* Савулич Дмитро,* Смальницький Андрій,* Смальницький Марія, Волоський Гендрік.
В. 243. Шемеряк Петро.
В. 267. Малик Франко.
В. 278. Шванічак Марія, Пилишко Анастасія, Шванічак Нікола.
В. 291. Молчак Вілія.*
В. 299. Малець Василь.
В. 304. Поточак Іван, Губяк Андрій, Завіський Михайло, Завіський Стефан.*
В. 310. Вингренів Володимир 2.
В. 332. Каштанюк Іван, Каштанюк А. Павлина.
В. 336. Романюк Анна, Ваган Петро.
В. 361. Бульба Катерина.
В. 364. Небожук Ева.
В. 365. Кашицький Іван.
В. 367. Чолій Онуфрій, Чолій Софія, Чолій Онуфрій.
В. 370. Клімковська Іванна, Шалаган Марія, Стасюк Кароль, Бурбан Теодор, Бурбан Францішка.
В. 377. Кустер Аліса.*
В. 402. Поточий Михайло.
В. 403. Соломко Іван, Соломко Юстина, Вілія Анна.
В. 426. Кеїнець Іван,* Лін Стефан,* Костів Стефан.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Волошин Олександра.*
В. 78. Сахар Михайло.
В. 96. Бабій Юстина.
В. 130. Богущий Михайло.
В. 204. Федорас Яким.
В. 221. Гутман Іван,* Гутман Пелягія, Гутман Павло.*
В. 316. Архійко Павло.
В. 399. Височанський Олександр.
В. 423. Мілен Марія.
В. 426. Надіч Олександра.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛАС:

В. 9. Пелех Марія.
В. 65. Федос Петро.*
В. 109. Курічак Михайло.*
В. 120. Вавро Павло.*
В. 125. Васевіч Софія.
В. 235. Крохмальний Олександра о.
В. 289. Гузар Вілія.
В. 291. Миланч Росель.*

ЧЛЕНИ ПЕРЕВІШІ ДО СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 288. — 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНИ:

В. 1. Войтович Володимир,* Войтович Марія, Маньковський Михайло.
В. 8. Бабак Михайло.
В. 15. Готік Анна, Романович Михайло,* Лупан Петро.*
В. 22. Косович Михайло,* Шедляк Анна, Шедляк Марія.
В. 23. Бабіа Олександра.*
В. 25. Левіцький Іван, Левіцька Меланія.
В. 27. Гладкий Михайло.
В. 28. Кішак Марія, Кішак Нікола, Кішак Марія, Кішак Катерина, Кішак Марія, Кішак Дмитро,* Перлак Анна, Шовель Станіслав.
В. 33. Деркач Анна.
В. 39. Шпак Іван.*
В. 53. Кришаль Іван.*
В. 56. Березинський Адам.
В. 59. Пастер Ріосиф.
В. 67. Гуцук Теодосія.
В. 74. Ліско Петро.*
В. 76. Тисовська Анастасія, Тисовська Марія, Тисовський Михайло,* Харашевський Анатол, Чучак Марія, Шторин Стефан,* Шторин Володимир,* Тулігловіч Антія,* Тулігловіч Григорій,* Тисовський Нікола,* Вельгус Юрій мол.*
В. 78. Косинський Михайло, Молодичак Петро.
В. 85. Борейський Прокіп.
В. 88. Микитак Деметріос о., Петрошак Іван.
В. 91. Іванчак Петро.*
В. 96. Федін Анна, Чіхид Стефан, Бубак Катерина, Губінький Петро.

В місяці серпні 1939 р. прийнято до старого роду обезпеч.

В місяці серпні 1939 р. суспендовано 25,633

В місяці серпні 1939 р. відішлі з переступними листами 171

В місяці серпні 1939 р. відішлі до інших класів 21

В місяці серпні 1939 р. відішлі до нового роду обезпеч.

В місяці серпні 1939 р. відішлі до зворотом у готівці 9

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 14

В місяці серпні 1939 р. померли 1

ВИЛЬНО — НАШЕ, ПРИГАДУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ЛИТОВЦІ

Політика знайшла у великій біді, а поляки звертаються тепер до цілого світу з наріканнями на німецький напад. Кажуть, що німці насильно забирають їхні землі.

Ми не маємо нічого проти їхніх нарікань і протестів. Тільки зазначимо, що вони неправдиво представляють себе невинними і справедливими. Бо як поступають німці з ними, так і вони поступили з литовцями. Ріжниця хіба в тому, що німці йдуть просто і кажуть, чого хочуть: Данцігу, Коридора, Шлеска чи чого там. А поляки поступають інакше. Як відомо, вони заарештували з литовцями в Сувалях згоду, признаючи Литву її землі й столицю Вильню. Та не минуло кілька днів, як Польша ту присягу зломала, нападаючи в підступний спосіб на стародавню литовську столицю Вильню, яку самі поляки називають містом Гедиміна. В такий спосіб забрали поляки литовцям не тільки Вильню, але й Суваля, Гродно, Лиду й інші містечка й села. І це пригадує один цікавий інцидент.

МАТАС ЗЮС, литовський патріот, що розпочав наново акцію за злуку Вильня з Литвою.

В тому часі, коли Гітлер забрав Австрію, Польша стягнула до пів мільона війська над польсько-литовською границею, щоб таким чином змусити Литву вийти в „союз“ з Польщею, а зокрема, щоб примусити литовців, що живуть у Литві, заперестати співати пісню „О людскосте! Без Вильня не бде в нас спокую!“ Мені здається, що тепер така хвилинка, що Литва могла б все Польщі пригадати. Та не маємо, що вона зробить і як поступить. Та знаємо, що думають американці до литовського роду. Вони далі Вильня. Відіркішис Вильня, будуть добиватися, щоб Вильню було негайно злучене з Литвою. У тому напрямі зачався велика акція, яку вже закінчував 13. вересня б. р.

Як відомо, першим організатором такої акції був о. д-р Фабіан Кимешис, що був ініціатором „Союзу Визволення Вильня“. Ширшу акцію поведено при співучасті проф. д-ра Михайла Біржишкі. Ту акцію Польша згодом спараліжувала, а п. Матас Зюс, тепер її знову відновлює. І зовсім природно, бо Литва без Вильня — як людина без серця, або, як це засяував проф. Біржишка: Литва була так довго живою, як довго її було шлях буде спрямований до литовського роду. Вони далі Вильня. Відіркішис Вильня, вона непотрібна — ні литовське було негайно злучене з Литвою. У тому напрямі зачався велика акція, яку вже закінчував 13. вересня б. р.

К. В., Філадельфія, Па.

УВАГА! ВІДІЛІ У. Н. СОЮЗУ 7, 186, 427 з MCADOO, PA., 85, 314, 430 з HAZLETON, PA., і 429 FREELAND, PA.

Зогляду на дуже цікавий відіт, який мав уже в нашій громадській організації В. Загаєвич, показався потреба скликати

ДРУГІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

на яких п. Загаєвич буде продовжувати свій виклад у справах У. Н. Союзу. Ці другі наради відбудуться **В СЕРЕДУ, 20. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 20, 1939)** в годині 7:30 ВВЕЧІР в ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 74 N. LAUREL STREET, HAZLETON, PA.

На збори запрошуються всіх членів вище поданих відділів. Кожний член повинен мати при собі, бо організатор В. Загаєвич буде тим разом порушувати такі справи, які певно будуть інтересні для старших і для молоді. Тому у власному інтересі кожного члена є прийти на ці збори.

Д. Канігула, гол. контролор У. Н. Союзу.

ПОЗІР! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ СВЯТО

З НАГОДИ ПОСВЯЧЕННЯ І ОТВЕРЕННЯ НОВОГО ВЕЛИЧАВОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,

яке відбудеться **В СУБОТУ, 23. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 23, 1939)**

180 WILLIAM ST. (cor. West St. і Springfield Ave.) NEWARK, N. J. Початок у годині 2. сполудня. — Вступ \$1.00 і 50¢

ПРОГРАМА: Посвячення довершити Вр. о. М. Даниловича в його посаду промови. Співає злучений хор нью-йорської округи. Дирижує п. Т. Касків Соліст п. П. Ордінський. Бесіда: п. Г. Брик, п. С. Шумейко, адвокат В. Кузьма й адвокат І. Романишин. По концерті спільна вечора й танці.

ПРОГРАМА: крім посвячення буде та сама й в неділю. Оркестри першої класи. В суботу оркестра під проводом п. В. Гвізди. В неділю оркестра під проводом п. Б. Баніта.

Народна справа апелює до всього українського народу з Нью-Йорку й околиці за численну участь в цій великій Народній Святі. 218,20

Комітет Української Централі в Нью-Йорку.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯЛЬНА БАНДА ім. ЦЕРКВИ СВ. ІОСАФАТА СПРЯВЛЯЄ П'ЯТЬ-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ СВОГО ЗАСНОВАННЯ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

який відбудеться **В СУБОТУ, 23. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 23, 1939)** в годині 7-мй

в ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ, 303 HUDSON AVENUE.

Програма Концерту: Банди під проводом п. Василя Поповича. Бесіда на тему музики. Справоздання за п'ять літ діяльності. Потім забава з танцями до пізньої ночі. — Просимо український народ до великої участі в цій святі. — Комітет Банди.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ НА ВОЄННУ ТЕМУ.

Обговорюючи воєнне положення в Європі, багато людей дивуються, що це за війна провадиться на заході між альянтами й Німеччиною, коли за дво-тижневий час війни жадна з воюючих сторін не рішилася на остаточний крок. Виглядало б, що Англія й Франція лишили Польшу на її власну долю. Та коли ближче приглянутись до цілої ситуації на заході, то зважимо, що справа воєнна на західному фронті тяжка і дуже складна. Англія й Франція, а також Німеччина, мусять ризикувати у цій війні всім, що мають. Як програв Німеччина, то не тільки впаде нацистський режим, але Німеччина буде мусіти звернути всі окуповані території, як Австрію, Чехословаччину і забрані території від Польщі і можливо вернеться до ще гіршого становища, як це було після версальського договору. Коли програв альянти, то це буде кінець імперії Англії й Франції і обидві держави будуть здеградовані до ролі другорядних, а може треторядних держав у світі. Ось тому альянти приготувалися до цієї війни дуже обережно, граючи всіма засобами воєнними, дипломатичними й економічними, щоб забезпечити собі перемогу над Німеччиною. А Німеччина, яка на заході до цієї пори займає тільки оборонне становище, готує усі воєнні сили і засоби за лінією Зігфріда, а водночас спішить закінчити війну в Польщі, щоб зліквідувати східний фронт і перекинути всі свої сили на захід.

Війна на заході важиться так довго, бо заангажовані держави, а особливо альянти, приготували усе можливе, щоб мати заперену перемогу. А позитивом хто нині знає, що діється за тайними дверима європейських дипломатів? Нині на сторінках світової преси вже не дискутується можливості дальшої кампанії й оборони Польщі, але на першім місці є проблема нових границь на сході і поділу Польщі.

Кореспонденції з Берліну доносять, що там відбуваються конференції між дипломатичними місіями Советів і Литви та німецькими урядовими колами. Литва домагається звороту Вильня і цілої виленської округи, чому противляться Совети. Йде великий торг між Німеччиною і Советами за українські і білоруські землі. Німеччина за всяку ціну хоче мати спільну границю з Румунією, щоб дістати безпосередній доступ до румунської нафти і тому вказує Москві на Естонію і Латвію та Басарабію. Московська „Правда“ написала мабуть у зв'язку з тими нарадами, що Західна Україна і Білорусь становлять більшу територію, як Латвія, Естонія, Литва й Басарабія разом, а це значить, що Москва прямо каже, що не дасть собі видерти з рук Західної України і Білорусі, бо боїться, щоб там знову не повстала українська і білоруська ірідента, звернена проти Советів.

Ще згадаю за сенсаційну статтю, яку помістив „Дітройт Таймс“, а яку написав вислужений капітан американської армії, Крейг. Він каже, що нинішні події вказують, що між Советами, Німеччиною й Італією існує мілітарний пакт, який зміряє до поділу цілої Європи між згаданими державами, а описує до поділу англійських і французьких колоній в Африці. Хоч як його висновки на погляд видаються фантастичні і далекі, то коли ми зважимо, що між Советами й Японією нині вже прийшло до перемиря та готово прийти до підписання неагресивного договору, то зважимо Крейга не є такі дуже фантастичні.

М. Шустакевич,

Дітройт, Міш.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Нова професійна сила.

Консерваторія Музики в Дітройті заангажувала на вчителя гри на скрипці й на віолі канадійського українця, п. Тараса О. Губицького, що студіював у Канаді, Лондоні й Вашингтоні, а дипломом одержав у Королівській Музичній Школі в Лондоні. У Вашингтоні добув бакалаврат музики. Він відомий з виступів на концертних естрадах в різних містах як скрипак і провідник оркестру. Також добре відомий з виступів і українському громадянству в Канаді та Злучених Державах.

КЛІВЛЕНД, О.

Об'єднання українських сил в Америці.

Українські Злучені Організації міста Клівленду, О., ухвалили були на своїм засіданні 3 травня ц. р. дати почин до скликання зборів українських центральних організацій в Америці в цілі вибрання комітету, що мав би зайнятися скликанням українського конгресу. Дотичний допис був поміщений у „Свободі“ з 1 червня ц. р. і в „Народнім Слові“ з тогочасних днів.

Однак в міжчасі були скликані за ініціативою „Провидіння“ наради чотирьох найбільших українських заповомових організацій у Філадельфії, про які ми щойно пізніше довідалися. Ті наради, як це теж ми пізніше довідалися, не принесли бажаного успіху. На них У. Н. Союз і „Свобода“ заявили, що вже є об'єднані, на основі ухвали конвенції У. Н. С., в українській політичній організації, „Об'єднанні Українських Організацій в Америці“, що існує вже від 1922 року.

Тому, що наш власний пошук, ні філадельфійські наради не принесли бажаного успіху, а деякі наші часописи хоч і гостро критикують інших, хоч і вибухнула війна в Європі, а наша молодь тине за чужою, не нашу справу — Українські Злучені Організації в Клівленді, О., на черговій своїй мітингу 6 вересня ц. р. ухвалили, що з огляду на це, що нове об'єднання в Америці важко досягнути, а навіть не потрібно, бо є вже Об'єднання, що існує від 1922 року, основане на підставі ухвали конгресу Ліги Громадян Українського Роду, що відбулось у Вашингтоні 6 і 7 червня 1922 рр. На тім конгресі були заступлені тоді всі існуючі заповомові й політичні організації, а також церковні, католицькі й православні, майже з цілої Америки.

Це старе Об'єднання має за собою традицію, моральне й матеріальне попєртя та довіру загалу, яке воно здобувало впродовж 18 літ своєї праці. Тому нам усім, українцям, найкраще злучитися з тим Об'єднанням, не наражуючись на нові кошти і клопоти при оснєвуванні нових чартерових Об'єднань. А що це існує вже Об'єднання цього року в пізній осені, матиме свій трирічний конгрес, тому то пропонуємо, щоб на цей конгрес всі українські центральні організації, а також усі більші місцеві, що насправду думають про добро України, вислали своїх делегатів.

Уряд Об'єднання, натомісць, просимо запросити на це засідання всі українські центральні й місцеві організації та проголосити скоріше день конгресу, щоб було досить часу вибрати делегатів та щоб конгрес відбувся по можливості в такій місті, до якого можна було б усім вигідніше і дешевше приїхати.

А колиб деякі центральні й місцеві організації, що дотепер не працювали з Об'єднанням, та до нього не належали, не прислали своїх делегатів, хоч час лежачий у вогні, то тоді вони не матимуть права інших критикувати, зокрема Об'єднання.

Там не знали що. Я йому показу... Е, далиб ви спокій, суцід, от погодітьс'я якось, уговорюють приятелі. Що? а не дочекає він! Та як? Та я його до суду. Та я на комісію. О, я таки поставлю на своїх... І, думаєте, не поставити? Поставити. Прописується 5 літ, скликає вісім комісій, продасть два три морги поля, а який час здержалися з ворожими виступами проти себе, бо це шкодить українській справі і розбиває нарід.

УРЯД УКРАЇНСЬКИХ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА КЛІВЛЕНДУ:

Омар Малицький, пред.; Іван Тарнавський, заст. пред.; Іван Сподар, секр. фін.; Григорій Степанік, секр. рек.; Дмитро Шмагала, касієр; Теодор Гріцей, реф. преси.

Кажуть, що поганим ми народ і до життя нездатний. Мовляв, ніколи не вміємо за своїм постояти, бо ми податний народ. А це вже така неправда. Навпаки, ми дуже впертий народ і що задумуємо, на своїм поставимо. Не вірите? Прошу, зараз вас переконаю. Візьмімо найменшу частинку суспільності — родину. Поставити собі якийсь Грицько Халамидник женитися з Мариноюю, а Грицькові батьки саме проти того. Протівні ніби.

— Ти, Гриньку, дай си спокій з Мариноюю, бо я не позволю...

— Овва, а як мені хочеться з нею ожєнитися, то що? Я свої літа маю. До вас за позоволєнством не підю.

— Але мені не хочеться!... — А мені хочеться! — Я ти ніц не дам! — То обійдеться. Овва, великий мецій. Сам собі раду дам. Я вам покажу, що ожєнюю.

І ожєниться біда. Поставити на своїх. Або поспєрєчаються Максим з Якимом за межу.

Дрібничка ото. Один другому переораз так на долоню. Можна якийсь погодитися. Але ні, Яким упертий, тай Максим не патик.

— Я йому не подарую! — так, скажімо, Яким. — Щоб

От, сміх тай поруганє на цалє село... Ви знаєте хто виїшов? Ті самі мудрагєлики, що то... знаєте... О... — Що? Куме я до того не допущу! Хто? вони? А що бим так не знати що!... З того, куме, ніц не буде. Я тую старшину на чотирі вітри. О, то не з кимбудь справа. Я їх вирихтую... Е, та може, як то кажут... пробує успокоювати кум.

Що може, нічого може... Мудрагєлики... А з тим Штифаном я давно маю на пеньку. Куме, я на своїм мушу поставити. Я знаю, де за тим кинутися. Ми зо сватом в горбочка коло церкви разом возємемося. Памятаєте, як ми разом вторік того брацтво розігнали. О, я на своїм поставлю...

І поставити. Зачинуть зо сватом ваключки шукати, до помочі закличуть іще яких кєлькє, „фаміліянтів“, кинуться поміж добрих людей і... готово. Чому? Бо наш народ упертий і любить на своїому поставити. А хто скаже, що ми податні і нерішучі, той гєнебно брєше. І це неправда, мовляв, ми нічого не будемо мати. Чому ні!? Го-го-го! — („Комар“).

Пе-Пін.

Двацять років тому.

Коли двацять років тому підписували мировий договір у Версалі, вікна версальської палати дріжали від гуку гармат, що проголошували світовий мир.

— Мир? — сказав тоді один дипломат. — Мир аж до наступної війни.

НА ПРЮ!

Повість з української старини. Написав Роман Леонтович. З передмовою Л. Нигрицького. Видавництво „Українська бібліотека“. Видавсь Іван Диктор, Львів. Ст. 128. 3 портретом автора.

В цій книжці оповідається про річні пригоди киявського купця Зоряна Томірича, які він мав враз з своєю прислугою в Галичині, в теперішнім повіті Рава Руска.

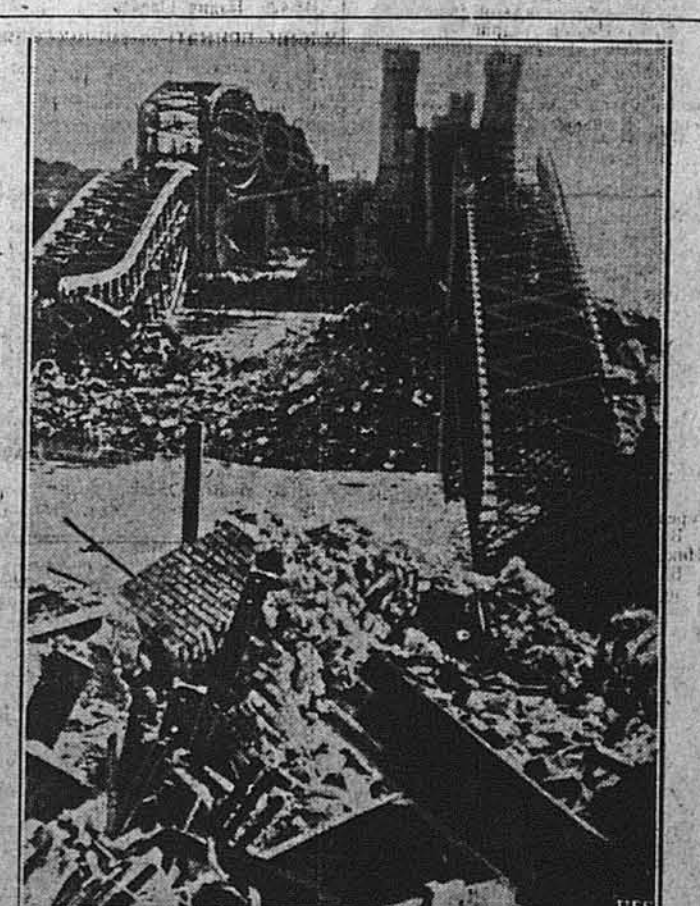
Ціна 50 центів. Замовляйте в книгарні „Свободи“:

„Svoboda“

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

DETROIT CONSERVATORY OF MUSIC
ESTABLISHED 65 YEARS J. B. BELL—Director
ORCHESTRAL INSTRUMENTS, PIANO, VOICE, DRAMATIC ART and DANCING
TARAS J. HUBICKI—IVAN KOSTIN
— FACULTY MEMBERS —
5035 WOODWARD AVENUE DETROIT, MICH.

СЛІДИ ВІЙНИ. Німецька цензура пропустила цей образок знищеного мосту коло Діршави, котрий розвалили польські військові інженіри підчас відвороту польської армії.

БАБЬСКА РОБОТА...

Часи важкі і ми намагаємося швидко, де тільки можемо. На щастя, зникає у наших північних переконалих, що домашня робота чи то в кухні, чи опрацювання кімнат чи інші якесь — це щось, що відбирає їм достоїнство „дани“, і може навіть понижувати їх „панську“ гідність. Саме ті найінтелігентніші жінки не вважають тієї роботи вже нічим, що понижувати, і виконують уже й ті „найчорніші“ праці зовсім спокійно та одверто тоді, коли обставини не дозволяють їм тримати постійну домашню поміщицю, а часом навіть послугачку. Отже з одним забобоном ми вже покинули.

Але є ще один забобон, якого не так скоро мабуть побудуємо і з яким боротимось ще довго. Це те, що такі чоловіки, і часом, на жаль, ще й деякі зпоміж жінок вважають жіночу роботу, тобто працю когось домашнього господарства чимсь менш вартісним, чи навіть таким, що принижувє мужеську гідність. Словом „баська робота“. Не в розумінні але виконаної якоїсь „мужеської“ роботи, але в розумінні ось цієї щоденної важкої жіночої роботи при домашньому господарстві.

Знаю батьків, що не тільки ніколи самі не допоможуть жінці у виконанні її домашньої, навіть тієї найлегшої роботи, але й синам борються братися за „баську“ роботу і допомогти матері чи то при митті посуду чи подаванні на стіл, чи стерти порохи, або пришити собі гузік чи зацурити скарпетку, які вони самі й подерли немилосердно. Нерідко за захопленням говорять про те, що всі ці роботи їх сини виконували в таборі, але ані в голові їм, що треба, щоб до якої хлопці привикли трохи в таборі, звикали також дома. Чомусь у таборі, коли прийдеш на хлопчину черга, він ту роботу зовсім спокійно й радо виконує і ніхто не вважає цього пониженням, а коли візьмешся до тієї самої роботи дома, батько нерідко іронічно посміхається, якщо просто не заборонить хлопцеві ту „баську“ роботу. Як думають такі батьки, чи хлопці, чи доцільно вони виховують своїх синів у приязності до тієї роботи, яку виконує мати чи сестра? Як думають такі батьки, чи хлопці взагалі привчуться шанувати жінку, коли вважають, що та праця, яку вона виконує для того, щоб полегшити тягарі прогодування її вихованої родини, — це щось менш вартісне, принижливе людську гідність? Як думають такі батьки, чи досить для них вияви пошани сина до матері чи взагалі хлопця до жінки тільки поцілуванням руки? Як інакше той

поцілунок виглядав би, якби син цілував руку матері чи іншої жінки не тільки тому, що вона жінка і так годиться робити, але з повною свідомістю того, що він цілує ту руку, яка багато працює для добра його власного і цілої родини та для добра цілого людства взагалі, виховуючи чесних і розумних громадян.

На жаль, маємо ще й сьогодні таких чоловіків, які вважають, що їх праця у бюрі багато важча, ніж та праця, яку жінка виконує в домашньому господарстві. На жаль, і цього літа будуть такі родини, де батько і діти будуть відпочивати по цілорічній праці в бюрі чи школі, а мати й далі нести всі тягарі домашньої роботи, а то й додасть ще їх собі добровільно, перебуваючи на літницьку, з ошадності без служниці чи послугачки та ще й роблячи до того на зиму різні запаси тех з ошадності розрахунків чи бажаючи дати родині в зимі здоровий і смачний харч. На жаль, мало знайдеться таких батьків, що не посоромляться самі принести жінці води чи повитирати вилиту нею посуду або бодати синів своїх до того примусять.

Адже це „баська“ робота... (Діло)...

Х. К.

ПРОТИ УЧАСТИ АМЕРИКИ У ВІЙНІ.

Полковник Чарлз Ліндберг, відомий летун, промовляє з радіої станції у Вашингтоні до американського народу, закликуючи його держатися осторожно від європейської війни.

ЕЙ, ЯБЛУЧКО...

Світ переживає тривожні часи. Кожний день грозить бурєю, а то й градом у формі бомб та гранат, що публікує не колосся, а людські голови. Переживаємо і ми разом зі світом, бо покищо мешкаємо на т. зв. Землі.

Здавалось би, що у таких часах замовкнуті усі малі струни в наших грудях, а дзвенітимуть в один тон тільки ті великі і сильні.

Ба! Але від чого ми є українці?

Розмовляв я недавно з одним старим діячем, що на далекий Полтавщині провів діяльну молодість, а в Галичині доживає віку.

Сорок літ беру участь — казав Степан Іванович — у нашім громадянським житті. Бачив на своїм віку багато дечого, пізнав неодну людину, навчався не одного. І подумайте: щойно недавно прийшов я до дуже сумного закінчення. Кожного разу, як над Україною збиралися хмари, чи заносилося на якусь велику зміну — тоді наші люди вишукували собі „яблучко“. В 1905 році знайшли проблему: чи нам їти спільно з російськими революційними партіями, чи окремо, так сказати, як самостійна група. Тут земля горить під ногами, а земляки цілими днями дискусії ведуть. Вислідом тих дискусій було те, що наші скромні табори поділилися білолашкою спершу на дві частини, а опісля і на більше. Очевидно прогавили через те не один пригойдний момент, закатали неодну справу. Котили, так сказати, яблучко то сюди, то туди. Потім у 1918 р. теж повишукували собі проблеми і заматрювали ними голови. А події не ждали, йшли та йшли, минали нас, а вкінці зовсім минули. Принципіальні справи відходили на задній план, а всяка „чепуха“ ставала принципіальною. До горла собі люди дерлися і кожний вірив, що за великі речі. А глянеш нині, з перспективи двадцять, чи скільки років, і смієш бере. Щоправда, гіркий він як полин, але бере...

Так значить, Степане Івановичу, посилення якоїсь тягарчої дискусії над дрібними справами означає, що йде якась велика доба? — Не мусить. Бо ми, бачите, любимо поспішати на дрібницях збуби ламати, язички стрепіхати. Але велика доба обов'язково визнає в нас якусь „прелему“. І то не одну. Родяться одна за одною, а кожна „важна“, а кожна „актуальна“, а кожна „конечна“, бо без неї не бути.

Слухав я старого, досвідченого чоловіка і думу думаю. Гей! Чи часом і в нинішніх, вагітних у наслідки, тяжких відповідальності часах не по-

чинаємо ми „хотіти“ „яблучка“? То сюди, то туди, то сяк, то так!

Є всі ознаки на те. Може в спокійніших часах покатували б і — годі. А в таких як ось, то не так швидко сплечемо. Традиція не дозволяє.

Я не є прихильником чужої пісні. Полю? Маємо своїх, може навіть і забагато. Але в данім випадку я за одну чужу пісню. Треба б час до часу поспівувати.

„Ей, яблучко, да куда ко- тішся“... (Діло)...

Галактіон Чіпка.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

Прийміть вєслія.

В суботу, 22-го липня, громадяни Степан і Анна Гіффа в Джерзі Сіті справляли вєслія своїм донечці Анні, яка виїхала заміж за молодого українця Анто́на Снади́ка, теж з Джерзі Сіті. Підчас забаби громадяни Гіффас вєсліювали заміжній парі промовою, згадуючи і про теперішні обставини в рідному краю. Опісля з громадянами П. Дмитриха, Д. Олешко, П. Костик і А. Букса зібрався між присутніми \$24. 30 того вєслію через Обєднання на Рідну Школу в краю \$7.50, для українських інвалідів \$7.50, а решту призначено на піддержку радіопрограми. Честь і слава жертводавцям, що не забувають про рідний край! Гроші передал: Петро Задорський.

ЗБОРИ ВІДПІЛИ У. Н. СОЮЗУ

NORTHAMPTON, PA. The newly organized branch, named after the „Poet Fedkowych“, br. 442 of the Ukrainian National Association of Northampton will have its first meeting Sunday, September 24th, at 1:30 P. M. in the St. John's Greek Catholic Ukrainian School house. All members and non-members are urged to attend this meeting. — M. Kuba, president; R. Demchuck, treas.; J. Kowalchuk, sec.

MEMBERS OF YOUTH BRANCHES 436 MANHATTAN CITY, 439 MARION HEIGHTS, KEISER, 445 SHAMOKIN, and 446 SHENANDOAH.

A very important meeting will be held Sunday, September 24, 1939, right after the mass, at 12:30 noon, in the church hall, Shamokin, Pa. All members of the above youth branches are invited to attend that meeting, at which organizer W. Zahayevich will deliver a very interesting talk about the benefits derived from membership in the Ukrainian National Association. — For the committee: O. Nabura, sec. of br. 4; F. Learchuk, sec. of br. 445.

ШКАТОР. Цілі місячні збори Бр. 4, О. Ніколюк, від 106, відбулися в неділю, 24 вересня, в годині 12:30 полудне в галі церквоні при Окей і Райс ул. Просимо всіх членів і членниць явитися на тих зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени, котрі довжи до відладової каси повинні \$15 до \$35, коли не являться на збори і не дадуть бодай частини грошей на свій дог, так уряд відладовий мусить поступити після ухвали статуту У. Н. Союзу, а це є мусимо їх усіх суспендувати. Тож просимо нас, члени, прийти на збори. — Н. Гуль, пресид.; В. Єдник, кас.; Г. Дашків, секр.

Французький політичний гумор.

В дрикрім положенні є жінки в Німеччині.

Чому?

Бо не можуть застосуватись до старої приповідки: „через шлунок до серця мужичини“.

ЛЮДИНА, ШО ЛЮБИТЬ... СМАК МИЛА.

Одним з найоригінальніших професій є коштування мила в фабриці мила, щоб ствердити скільки товщу у різних гатунках мила. Джан Гансер, який тим займається, набув у тій діяльній великій справі і досвіду; його експертизи є такі самі вірні як хемічні аналізи. Недавно з Гансером розмовляв репортер одного американського часопису, якому він заявив, що коштування мила не є йому прикрє, а навпаки, так призначився до його смаку, що навіть коли є хворий і не приходить до праці, відчуває недостачу смаку мила.

Зпочатку годі було йому призначився до того звання, отже кілька разів занепадав на здоров'я і мусів озброїтись у велику силу волі, щоб не кинути заняття. Зчасом організм призначився до мила і Гансер тішиться знаменитим здоров'ям, дарма, що своє звання виконує вже 32 роки.

ЗА 2 ДНІ ВИПИЛИ 120 ЛІТРІВ ДЕНАТУРОВАНОГО СПІРТУ.

В селі Дарові, пов. Сянік, 300 мешканців випили за два дні 120 літрів денатурованого спирту, і підчас бійки побили 9 осіб з Вислока Вижного, а одну особу вбили. Всіх учасників бійки засудив окружний суд у Сяноці по півтора року в'язниці. Братів Дадерків з Дарова, які брали найактивнішу участь у бійці і вбили Михайла Павшика з Вислока Вижного, где ще одна розправа за приладжування горілки „палюнки“ з денатурованого спирту, продаж та розпичування цією горілкою населення з цілої околиці.

ОЛ. ЛУГОВИЙ

(Олександр В. Овруцький-Швабе).

ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ (ВІРА БАБЕНКО)

Ця повість з часів останньої революції в Україні й повстанської війни проти Московщини була вже друкована в „Свободі“ в літі 1938 року під заголовком „За Україну“. Тепер вона появилася окремою книжкою під цим новим заголовком, щоб заспокоїти попит за цю пречкаву повість про незабутню героїку боротьби проти большевицьких катів.

Повість оповідає про героїські подвиги справжньої людини, Віри Бабенко, провідниці повстанських загонів.

Книжка прикрашена портретом героїни.

Ціна 1 долляра.

Замовляйте: „СВОБОДА“ 81-83 Grand St., P. O. Box 348 Jersey City, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В п'ятницю, 15. вересня 1939, помер у шпиталі Elmhurst General Hospital, в Елмхесті, Н. Дж., Дмитро ВАНАТ. Похоронений з села Барінон, повіт Коросно, Галичина. Промінь віку 36 років. До Бр. св. Володимирів, від 65, У. Н. Союзу вступив 25. січня 1907, був один з найстаріших членів, котрий у своїй життї старався для добра Братства і У. Н. Союзу. Похорон відбувся 18. вересня в укр. кат. церкві св. Володимира в Елмхесті, Н. Дж. Похоронили жону Анну, чотирьох синів: Івана, Петра, Теодора, Григорія і одну дочку Гелену. Також дві сестри: Марія Ванца і Ева Ванца. Нехай земля Вашингтона буде йому пером! Андрій Сміт, секр.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ТЕПЕР ПОРА КУПИТИ ДОБУРУ ФАРМУ. Я маю різні фарми і конторні доми, готелі, парцели до будоні, газонні стаї. Пишіть по нову лісту: MICHAEL GELLNER, RINGOES, N. J.

„ПАРТС“, потрібні до напрання всяких печей, „репіджів“, „форнесів“, отримувати водні пари, як також цілі печі виробляють: STOVE MANUFACTURERS CORP. 182 Mulberry St., Newark, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12, Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

GEORGE SALOWICH FUNERAL DIRECTOR and LICENSED EMBALMER УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Каплиця і Офіс 3932 LIVERNOIS AVENUE, DETROIT, MICHIGAN. Phone: LAfayette 1334.

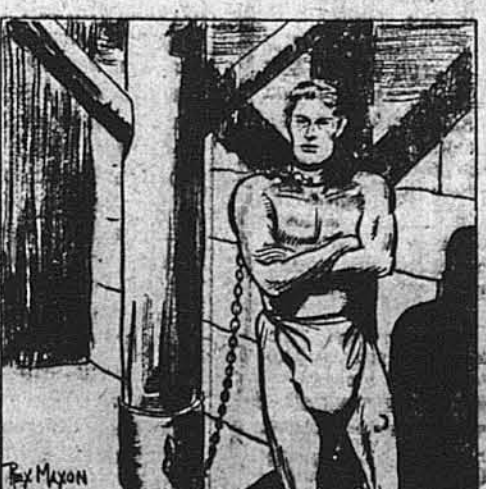
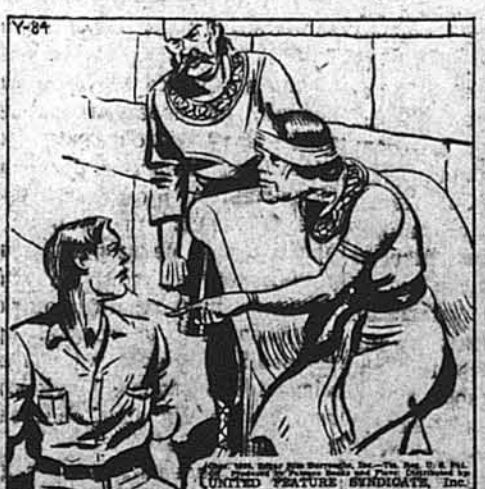
МІРОН ЛІТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і щесна. — Офіс: 283 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща. JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE. (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

Вуд, відзискавши повну притомність, хотів наперед переконатись, чи його кохана дівчина Гонфала жие. Вона лежала біля нього, але не рухалася. По кількох хвилинах її груди почали підноситись. Це дуже вразувало Вуда, який більше дбав про життя Гонфали, ніж про себе власне.

Далі Вуд трохи піднявся і, роздивляючись по кімнаті, зважав королеву і Кандоса. З докором він звернувся до королеви: „То так ви тримаєте своє королівське слово? В моїм краю поступають так нікчемні люди“. Та це не зворушило королеви. Тоді Вуд зазначив: „А Тарзана, котрого ви найбільше боялись, ви певно вбили?“

Тепер Кандос відповів: „Тарзан жие. Королева в свої незмірні ласці вам усім дарувала життя і, як бачиш, ви всі здорові“. „А що ви думаєте робити з нами?“ — запитав знову Вуд. „Тарзан піде на арену“, відповіла королева. А ви обоє також не загинете, поки не виконаєте того, чого я бажаю.“

Впевнившись, що Тарзан жие, Вуд почав нишком думати, що Тарзан таки придумав щось, що їх вирятє з того нещастя. Та його надії були малі. Тарзан мав на шній груди закутий ланцюх, що одним кінцем був прикріплений до стовпа. Навіть сила Тарзана в тих обставинах була безрадна.